

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 11817-12-19 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט הישום אבו שחאדה

מבקשת
מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז מרכז (פלילי)
ע"י המתמחה הגב' נועה אוראל

נגד

משיב
פלוני
ע"י עוה"ד שירן ברגמן

החלטה

1		
2		תוכן עניינים
3		
4	פסקאות	נושא
5		
6	8 - 2	א. עבר פלילי בעבירות מין
7		
8	12 - 9	ב. רקע קוגניטיבי לגבי המשיב
9		
10	14 - 13	ג. צווי הפיקוח שניתנו עד כה
11		
12	17 - 15	ד. מסוכנות "גבוהה" היא תנאי בלעדיו אין למתן צו הפיקוח
13		
14	31 - 18	ה. טענות המשיב וההחלטה בעניין "פלוני"
15		
16	83 - 32	ו. ההיבטים הראייתיים והדייוניים להליך של מתן צו פיקוח

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 11817-12-19 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

1		
2	1.ו	ההיבט הראשון : צו פיקוח הוא הליך פלילי ולא
3		הליך אזרחי
4	39 - 35	
5	2.ו	ההיבט השני : שאלת הנטלים והזכות של המשיב לבחור
6		כיצד לנהל את הגנתו
7	48 - 40	
8	3.ו	ההיבט השלישי : יש להוכיח את מסוכנותו של המשיב
9		מעל לכל ספק סביר
10	53 - 49	
11	4.ו	ההיבט הרביעי : חובת השקיפות הן לגבי השיטה, הן
12		לגבי כלי ההערכה והן לגבי ההכשרה בהם
13	64 - 54	
14	5.ו	ההיבט החמישי : על היחס בין חובת השקיפות
15		לבין הזכות לחקירה נגדית
16	67 - 65	
17	6.ו	ההיבט השישי : תחולת הלכת Daubert על
18		הערכת מסוכנות מינית
19	83 - 68	
20	ז.	מן הכלל אל הפרט: הפגמים שנפלו בחוות הדעת
21	190 - 84	
22	1.ז	הפגם הראשון : העדר שקיפות לגבי השיטה,
23		לגבי כלי ההערכה ולגבי ההכשרה בהם
24	91 - 87	
25	2.ז	הפגם השני : על הקשר שבין העדר שקיפות להעדר תיקוף
26	124 - 92	
27	3.ז	הפגם השלישי : לגבי הפקטורים הסטאטיים
28	145 - 125	
29	4.ז	הפגם הרביעי : לגבי הפקטורים הדינאמיים
30	152 - 146	
31	5.ז	הפגם החמישי : לגבי "השילוב" בין הפקטורים
32		הסטאטיים לפקטורים הדינאמיים
33	162 - 153	

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 19-12-11817 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

1	172 - 163	הפגם השישי : לגבי סולם המסוכנות המינית	ז.6
2			
3	182 - 173	הפגם השביעי : שיטה "קלינית" ובלתי מובנית	ז.7
4			
5		הפגם השמיני : דיון לקוני בשאלת היחס בין חלוף הזמן	ז.8
6	190 - 183	לבין שאלת ההכחשה	
7			
8	208 - 191	סיכום	ח.

*****

1. בפני בקשה למתן צו פיקוח כנגד המשיב לפי סעיף 14(ג) לחוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, התשס"ו – 2006 (להלן: **חוק הגנה על הציבור**). הבקשה היא למתן צו פיקוח למשך שנתיים וזאת מעבר לתקופה המרבית של חמש שנים שכבר ניתנה בעניינו.

א. עבר פלילי בעבירות מין

2. למשיב שתי הרשעות קודמות בעבירות מין, הרשעה משנת 2004 והרשעה משנת 2014. ההרשעה משנת 2014 היא ההרשעה שעל בסיסה מוגשת הבקשה הנוכחית למתן צו פיקוח כנגד המשיב לפי חוק הגנה על הציבור.

3. ההרשעה משנת 2004 ניתנה על ידי בית משפט המחוזי בתל אביב, במסגרת ת"פ [-], בגין עבירה של מעשה מגונה בקטין מתחת לגיל 16 לפי סעיף 348(ב) לחוק העונשין תשל"ז – 1977 (להלן: **חוק העונשין**). הנאשם נדון במסגרת הסדר טיעון לשלוש שנות מאסר בפועל, מאסר על תנאי וכן תשלום פיצוי למתלוננת בסך של 10,000 ₪. באותו מקרה, קורבן העבירה הייתה במועד ביצוע העבירה בת 14 שנים ותשעה חודשים לערך. בין הנאשם לקורבן לא הייתה היכרות קודמת והנאשם פגש בה באקראי בתחנה המרכזית ברמלה ובאותו היום בסמוך לשעת המפגש ביצע בה מעשים מגונים.

4. ההרשעה משנת 2014 ניתנה על ידי בית המשפט השלום ברמלה במסגרת ת"פ [-]. המשיב הורשע על פי הודאתו בביצוען של העבירות הבאות: מעשה מגונה לפי סעיף 348(א) בנסיבות המנויות בסעיף 345(א)(3) לחוק העונשין (מספר עבירות). על פי עובדות כתב האישום המתוקן, המשיב והקטינה שהינה ילידת [שנת 2002] (להלן: **הקטינה**) מתגוררים בשכונת

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 19-12-11817 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

בבניין דירות בתחומי העיר [-] (להלן: **הבניין**) ובין השניים קיימת היכרות מוקדמת על רקע חברות של הקטינה עם בתו של המשיב.

5. ביום [שנת 2013], סמוך לשעה 17:30, ירדה הקטינה לשחק ברחבת הבניין. במקום פגשה במשיב כאשר הוא רוכב על אופניים ומרכיב קטינה אחרת המתגוררת בבניין (להלן: **הקטינה האחרת**). המשיב הציע לקטינה לרכב על האופניים יחד עם הקטינה האחרת והרכיב אותה ואת הקטינה האחרת על האופניים מסביב לבניין. בהמשך, פנה המשיב לקטינה וביקש ממנה שתעלה איתו ועם הקטינה האחרת לביתו על מנת לקחת דבר מה מהבית. הקטינה נעתרה לבקשתו של המשיב והשלושה עלו במעלית לקומה בה מתגורר המשיב.

6. משנכנסו למעלית, הצמיד המשיב את הקטינה למראה במעלית (להלן: **המראה**) כשפניה פונות לכיוון המראה. המשיב נצמד אליה מאחור, חיבק אותה בשתי ידיו וליטף את החזה שלה תוך שהוא אומר לה: "אני אוהב אותך", "אני אוהב את החזה שלך", "החזה שלך יפה", "למה את לא משחקת עם הבת שלי?". הקטינה בתגובה אמרה למשיב כי זה מציק לה וביקשה ממנו להפסיק. כשהגיעו לקומה בה מתגורר המשיב, נכנסו הקטינה והקטינה האחרת לביתו של המשיב. המשיב הציע להן מים, שוקולד וסוכריות. המשיב הרים את הקטינה וחיבק אותה וביקש ממנה לחבקו בחזרה. המשיב התיישב על כיסא וביקש מהקטינה לשבת על ברכיו. הקטינה התיישבה על ברכו של המשיב כאשר גבה פונה לכיוון פניו. המשיב חיבק אותה וליטף את החזה שלה ואמר לה שהוא אוהב אותה ואת החזה שלה. בשלב זה נשמעה דפיקה בדלת, המשיב הפסיק את מעשיו ואז איים על הילדה לבל תספר את שארע לאיש. השלושה יצאו מהבית וירדו חזרה למטה במעלית.

7. בהמשך למתואר לעיל, ובעודם יורדים במעלית חזרה למטה, הצמיד המשיב בשנית את הקטינה, שפניה פונות לכיוון המראה, נצמד אליה מאחור, חיבק אותה בשתי ידיו, ליטף את החזה שלה תוך שהוא אומר לה שהוא אוהב אותה, אוהב את החזה שלה ושהוא כמו אבא בשבילה. כשהגיעו לקומת הכניסה יצאה הקטינה מהמעלית והלכה לחפש את אחיה על מנת לספר לו את שאירע.

8. עניינו של המשיב נדון בפני ונגזר דינו ל-20 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, וכן חויב בתשלום פיצוי למתלוננת בסך של 10,000 ש"ח.

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 11817-12-19 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

ב. רקע קוגניטיבי לגבי המשיב

- 1
- 2
- 3 9. במסגרת הרשעתו של המשיב משנת 2014 בבית המשפט השלום ברמלה, התקבלו שתי חוות
- 4 דעת בנוגע ליכולותיו הקוגניטיביות, אחת מטעם ועדת האבחון למפגרים ושנושאת תאריך
- 5 28.11.13, ואחת פרטית מטעם ההגנה שנושאת תאריך 11.9.13.
- 6
- 7 10. בחוות הדעת שהתקבלה מטעם וועדת האבחון למפגרים נקבע שהמשיב מתפקד ברמה
- 8 שאיננה פיגור שכלי ולכן נקבע כי הנאשם מבחין בין טוב לרע ובין מותר לאסור ומסוגל
- 9 להסתייע בעורך דין בהליך המשפטי.
- 10
- 11 11. לעומת זאת, בחוות הדעת הפרטית שהתקבלה מטעם פסיכולוג קליני מומחה, ההתרשמות
- 12 הייתה שלמשיב קיים ליקוי משמעותי בתפקוד הקוגניטיבי וכי המשיב מתפקד בתחום
- 13 הפיגור השכלי הקל וכי הרושם הקליני הוא שהמקור לפיגור הוא יותר סביבתי מאשר
- 14 אורגני או נוירולוגי. לסיכום, בחוות הדעת הפרטית נקבע שבמבחן האינטליגנציה, מדובר
- 15 בנאשם עם פיגור שכלי קל, שמצליח לתפקד במסגרת חייו ברמה הגבולית והמאפשרת לו
- 16 לנהל בית, משפחה ועבודה ברמה סבירה.
- 17
- 18 12. במסגרת גזר הדין שניתן בהרשעתו של הנאשם משנת 2014 בבית המשפט השלום ברמלה,
- 19 קבעתי שיש לעשות הפחתה בגבולות מתחם העונש ההולם וזאת לאור הקוגניציה הנמוכה
- 20 של המשיב (ראו פסקה 28 לגזר הדין מיום 21.1.14 במסגרת ת"פ [-]).
- 21

ג. צווי הפיקוח שניתנו עד כה

- 22
- 23
- 24 13. ממועד שחרורו של המשיב ממאסרו בעקבות גזר הדין שניתן בעניינו במסגרת הרשעתו
- 25 משנת 2014 ועד היום, ניתנו ארבעה צווי פיקוח עוקבים ורצופים כנגד המשיב, לפי חוק
- 26 הגנה על הציבור, כדלקמן:
- 27
- 28 א. ראשית, צו פיקוח שתוקפו מיום 13.11.14 ועד ליום 17.12.17 (ניתן במסגרת ת"פ
- 29 [-], בפרוטוקול מיום 13.11.14, יחד עם ההחלטה מיום 18.12.14).
- 30
- 31 ב. שנית, צו פיקוח שתוקפו מיום 18.12.17 ועד ליום 17.12.18 (ניתן במסגרת ההליך
- 32 של ת"פ [-], ראו החלטה בפתקית מיום 14.12.17 וכן החלטה בעמ' 42 לפרוטוקול
- 33 מיום 17.12.18).

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 11817-12-19 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

1

2 ג. שלישית, צו פיקוח שתוקפו מיום 18.12.18 ועד ליום 16.12.19 (ניתן במסגרת ת"פ
3 [-]), פרוטוקול מיום 13.12.18 עמ' 2, יחד עם ההחלטה מיום 27.12.18).

4

5 ד. רביעית, צו פיקוח שתוקפו מיום 17.12.19 ועד היום (ניתן במסגרת הליך פע"מ
6 11817-12-19, פרוטוקולים מיום 12.12.19 עמ' 2, 31.12.19 עמ' 3, 27.2.20 עמ' 5,
7 6.8.20 עמ' 26).

8

9 14. בכל אחד מארבעת צווי הפיקוח שניתנו, צו הפיקוח היה מבוסס על חוות דעת של המרכז
10 להערכת מסוכנות מינית, ובכל פעם נקבע בחוות הדעת שמסוכנותו של המשיב להישנות
11 ביצוע של עבירות מין היא גבוהה.

12

13 ד. מסוכנות "גבוהה" היא תנאי בלעדיו אין למתן צו הפיקוח

14

15 15. למעשה, המשיב השלים חמש שנים רצופות שבמהלכן היה נתון לצו פיקוח לפי חוק הגנה
16 על הציבור. מועד תחילתו של צו הפיקוח הראשון היה 13.11.14 ומועד סיומו של צו הפיקוח
17 השלישי היה 16.12.19. הבקשה שבפני עניינה הארכת צו הפיקוח לתקופה של שנתיים
18 נוספות מיום 17.12.19, כך שהמשיב יגיע, כולל הבקשה הנוכחית, לשבע שנות פיקוח.

19

20 16. נזכיר את הוראות סעיף 14(א) ו-14(ג) לחוק הגנה על הציבור אשר מורות כדלקמן:

21

22 "14. (א) תוקפו של צו פיקוח לפי פרק זה לא יעלה על
23 חמש שנים (בסעיף זה – התקופה המרבית).

24

25 (ג) בתום התקופה המרבית, רשאי בית המשפט
26 להוציא צו פיקוח חדש לגבי עבריין מין, אם
27 סבר, לאחר שקיבל הערכת מסוכנות, שרמת
28 הסיכון שעבריין המין יבצע עבירת מין נוספת
29 היא גבוהה; הוראות פרק זה יחולו על דיון
30 כאמור בשינויים המחויבים."

31

32 17. יוצא מכך, שעל מנת לתת צו פיקוח נוסף כנגד המשיב מעבר לתקופה המרבית שכבר חלפה,
33 לא ניתן להסתפק ברמת מסוכנות שהיא נמוכה יותר ממסוכנות גבוהה. לכן, במקרה שבפני

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 11817-12-19 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

מתעוררת השאלה המהותית האם חוות הדעת העדכנית מטעם המרכז להערכת מסוכנות מינית, ושזורפה לבקשה שבפני, די בה במתכונתה הנוכחית, על מנת להצדיק מתן צו פיקוח נגד המשיב.

ה. טענות המשיב וההחלטה בעניין "פלוני"

18. המשיב טען בתמצית כדלקמן:

א. ראשית, חוות הדעת של המרכז להערכת מסוכנות מינית ואשר על בסיסה מבוקש לתת את צו הפיקוח מושא הבקשה שבפני (להלן: **חוות הדעת**), לוקה בחסר מאחר והיא נעדרת שקיפות לגבי המתודה ששימשה את מעריכת המסוכנות המינית (להלן: **מעריכת המסוכנות**) עת הגיעה למסקנה שמסוכנותו של המשיב היא עדיין גבוהה.

ב. שנית, בחוות הדעת אין גילוי של השיטה או של כלי ההערכה ששימשו את מעריכת המסוכנות לצורך קביעת מסוכנותו המינית של המשיב.

ג. שלישית, בחוות הדעת אין גילוי לגבי מקורו של סולם המסוכנות המינית שנעשה בו שימוש.

ד. רביעית, למעריכת המסוכנות אין שיטת עבודה שמקובלת על מומחים בתחום ההערכה של מסוכנות מינית, אלא פועלת בדרך של ליקוט סלקטיבי מכלי הערכה שונים ומשיטות הערכה שונות. כמו כן, היא איננה מיישמת כלי הערכה כלשהו בצורה מלאה אלא רק באופן סלקטיבי.

ה. חמישית, אין הסבר בחוות הדעת כיצד מתבצע השילוב שבין הפקטורים הסטטיים לבין הפקטורים הדינאמיים ואשר מוביל למסקנה שמדובר במסוכנות גבוהה.

ו. שישית, בחוות הדעת של מעריכת המסוכנות אין התייחסות לחלוף הזמן מאז מועד שחרורו של המשיב ממאסרו במסגרת הרשעתו האחרונה משנת 2014 בעבירות מין, ועד היום, וזאת כנתון שמפחית מסוכנותו.

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 11817-12-19 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

- 1 ז. שביעית, יש לקבוע שהמבקשת לא עמדה בנטל ההוכחה הנדרש על מנת להוכיח
- 2 את רמת מסוכנותו של המשיב ולכן יש לדחות את הבקשה ולבטל את צו הפיקוח
- 3 הזמני שניתן בעניינו.
- 4
- 5 19. בא כוח המשיב ביסס את טיעונו שפורטו לעיל על החלטה שנתתי בתיק אחר: פע"מ (שלום
- 6 רמלה) 11074-04-19 מדינת ישראל נ' פלוני (פורסם בנבו, 13.11.19) (להלן: ההחלטה
- 7 בעניין פלוני).
- 8
- 9 20. בהחלטה בעניין פלוני קבעתי בתמצית כדלקמן: מעריכי מסוכנות חייבים לנהוג בשקיפות
- 10 מלאה בעת עריכת חוות דעתם לגבי מסוכנותו המינית של עבריין מין; עליהם לגלות את
- 11 מקורו של סולם המסוכנות שנעשה בו שימוש ומאיזה כלי הערכה נלקח; עליהם לגלות את
- 12 כלי ההערכה או השיטה שנעשה בהם שימוש; עליהם להסביר כיצד משלבים בין כלי הערכה
- 13 שונים, במיוחד אלה שענינם פקטורים סטטיים עם אלה שענינם פקטורים דינאמיים;
- 14 לאחר שמתבצע הגילוי של כלי ההערכה שנעשה בו שימוש, עליהם ליישם את כלי ההערכה
- 15 כפי שהוא על פי הכללים והתנאים שמצויים בו.
- 16
- 17 21. כמו כן, בהחלטה בעניין פלוני קבעתי שמאחר ומערכת המסוכנות שם לא עמדה בחוות
- 18 הדעת שהכינה בקביעות שפורטו לעיל, הוריתי על ביטול צו הפיקוח. בעניין פלוני הייתה
- 19 מונחת בפני רק חוות דעת של המרכז להערכת מסוכנות מינית ולא הוגשה חוות דעת מטעם
- 20 ההגנה.
- 21
- 22 22. על ההחלטה בעניין פלוני הוגש ערעור מטעם המדינה לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז,
- 23 תוך תקיפת כל הקביעות שפורטו לעיל. התקיים דיון במעמד שני הצדדים ובתום הדיון
- 24 הצדדים הגיעו להסכמה דיונית שקיבלה תוקף של החלטה. לפי ההסכמה הדיונית, התיק
- 25 יוחזר לבית משפט קמא על מנת שההגנה תגיש חוות דעת של מומחה מטעמה וזאת לעניין
- 26 תקפות השיטה הנהוגה בישראל להערכת מסוכנות מינית.
- 27
- 28 23. בית המשפט המחוזי במחוז מרכז קבע שההחלטה שנתתי בעניין פלוני, לא תבוטל אלא
- 29 תישאר בעינה ונקבע גם שצו הפיקוח הזמני שהיה כנגד אותו פלוני יישאר על כנו עד החלטה
- 30 אחרת על ידי בית משפט קמא (ראו החלטתו של בית המשפט המחוזי במחוז מרכז מיום
- 31 15.12.19 במסגרת ע"ח 11230-12-19, וראו גם את דברי באת כוחו של פלוני בעמ' 7 ש' 24
- 32 ועד עמ' 8 ש' 8 לפרוטוקול, שבהם הבהירה לאיזו מטרה הסכימה שהתיק יוחזר לבית
- 33 משפט קמא).
- 34

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 19-12-11817 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

24. בעקבות החלטתו של בית המשפט המחוזי במחוז מרכז, ההגנה בתיק של **פלוני** הגישה חוות דעת של מומחה מטעמה ובה הוטלה ביקורת על השיטה הנהוגה בישראל להכנת חוות דעת בתחום הערכת מסוכנות מינית. בחוות הדעת נאמר שהשיטה הנהוגה בישראל היא חריגה, לא מבוססת מחקרית ואין לה אח ורע במדינות אחרות. בהמשך, המדינה הודיעה שבכוונתה להכין חוות דעת נגדית לחוות הדעת האמורה, שתכלול גם בדיקתו מחדש של אותו פלוני לעניין מסוכנותו המינית העדכנית. על כן, קבעתי דיון על מנת שכל אחד מהצדדים יוכל לחקור את המומחה של האחר בחקירה נגדית.
25. בסופו של יום, המדינה הודיעה לבית המשפט שלאחר שאותו פלוני נבדק בשנית על ידי מעריכת המסוכנות, נמצא שמסוכנותו המינית היא נמוכה ולכן חזרה בה מהבקשה למתן צו פיקוח בעניינו. בפועל, לא הוגשה באותו הליך חוות דעת נגדית כלשהי מטעם המדינה. בעקבות זאת, בהחלטתי מיום 20.4.20 הורתי על ביטול הדיון שנקבע וכן הורתי על ביטול צו הפיקוח הזמני שניתן.
26. ייאמר כבר עתה, עמדתי לגבי הקביעות העקרוניות שקבעתי בהחלטה בעניין **פלוני** בנוגע לחובת השקיפות שחלה על מערכי מסוכנות מינית לגבי המתודה שעל פיה הם פועלים לצורך הכנת חוות דעתם, לא השתנתה ובכוונתי ליישם את אותן קביעות גם במקרה הנוכחי.
27. הבקשה שבפני הוגשה ביום 4.12.19, קרי לפני החלטתו של בית המשפט המחוזי בעניין **פלוני** בדבר החזרת התיק לבית משפט קמא. כמו כן, החלטתי בעניין **פלוני** בדבר ביטול צו הפיקוח הזמני עקב חזרתה של המדינה מבקשתה למתן צו פיקוח, ניתנה ביום 20.4.20. בין לבין, במקרה שבפני כעת, בא כוח המשיב הסכים שיינתן צו פיקוח זמני ושהדיון יידחה לתזכורות שונות, הכל בהמתנה לתוצאות ההליך העקרוני בפני בעניין **פלוני** לאחר שהוחזר אלי מבית המשפט המחוזי במחוז מרכז.
28. לאחר שעניין **פלוני** הסתיים כפי שתואר לעיל, בא כוח המשיב ביקש שייקבע דיון במעמד הצדדים על מנת שיוכל לחקור את מעריכת המסוכנות על חוות הדעת שהכינה ואכן נקבע דיון לשם כך. החקירה הנגדית של בא כוח המשיב נסובה סביב אותם נושאים שעלו בהחלטתי בעניין **פלוני** ובית המשפט גם שאל שאלות הבהרה משלו.
29. במהלך הדיון המשיב טען שמעריכת המסוכנות מעלה בעדותה בבית המשפט לראשונה דברים חדשים שלא בא זכרם בחוות דעתה. כך למשל, העידה שלצורך הערכת מסוכנותו

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 19-12-11817 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

- 1 של המשיב השתמשה בשיטה הקרויה Structured Professional Judgment, 2
3 ושמוכנה בקיצור SPJ, על אף שהדברים לא הופיעו בחוות הדעת. 4
5 30. בא כוח המשיב הוסיף וטען שלא קיבל הודעת עדכון מטעם המבקשת עובר לדיון שבכוונת 6
7 מעריכת המסוכנות להעיד על שיטת ה-SPJ. לטענת בא כוח המשיב, האזכור של השיטה 8
9 האמורה היה בגדר הפתעה גמורה עבורו והעדר הגילוי פוגע באפקטיביות של החקירה 10
11 הנגדית, ביכולת להתכונן כיאות לאותה חקירה, ולכן גם בהוגנות ההליך המשפטי למתן צו 12
13 הפיקוח נגד המשיב. בנוסף, טען שיש לקבוע שהמבקשת לא עמדה בנטל ההוכחה הנדרש 14
15 להוכחת מסוכנותו של המשיב. 16
17 31. בנסיבות אלה, בית המשפט הודיע לבא כוח המשיב, שבמישור הדיוני, באפשרותו לבחור 18
19 באחת מתוך שתי אפשרויות. אפשרות ראשונה, שהדיון יידחה למועד אחר תוך מתן הוראה 20
21 למעריכת המסוכנות להגיש את הספרות המקצועית שעליה היא מתבססת ואשר מסבירה 22
23 את שיטת ה-SPJ, וזאת כדי שההגנה תוכל להיערך מבעוד מועד לחקירה הנגדית. אפשרות 24
25 שנייה, לסכם ולטעון שהמבקשת לא עמדה בנטל ההוכחה. בא כוח המשיב בחר באפשרות 26
27 השנייה. 28
29 **ו. ההיבטים הראייתיים והדיוניים להליך של מתן צו פיקוח** 30
31 32. במקרה שבפני, המשיב בחר שלא להביא חוות דעת נגדית למול חוות הדעת של מעריכת 32
33 המסוכנות, לא לעניין מסוכנותו המינית וגם לא לעניין השאלות העקרוניות מה צריכה חוות 34
דעת מטעם מעריכת מסוכנות להכיל בתוכה. נוסף על כל אלה, ההגנה בחרה בתום החקירה 35
הנגדית שלא לבקש צו שיפוטי המחייב את מעריכת המסוכנות להגיש ספרות מחקרית לגבי 36
מהותה ואופן יישומה של שיטת ה-SPJ שעלתה לראשונה רק בחקירה הנגדית ולא אוזכרה 37
כלל בחוות הדעת. 38
39 33. מתכונתה של חוות הדעת של מעריכת המסוכנות כפי שהוגשה לבית המשפט בצירוף 40
41 ההחלטות הטקטיות של המשיב כיצד לנהל את הגנתו כפי שתואר לעיל, מעלות שאלות 42
43 עקרוניות לגבי ההיבטים הראייתיים והדיוניים להליך של בקשה למתן צו פיקוח לפי חוק 44
הגנה על הציבור. 45
46 34. בחוק הגנה על הציבור אין הוראות ראייתיות ודיוניות ברורות כיצד אמור להתנהל הליך 47
של בקשה למתן צו פיקוח. כמו כן, שאלות אלה לא הובהרו באופן מלא בפסיקה. לכן, אנסה 48
49

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 19-12-11817 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

- 1 בפרקים הבאים לשרטט את ההיבטים הראייתיים והדיוניים של הליך זה ואשר ינחו אותי
2 בבואי להפעיל ביקורת שיפוטית על חוות הדעת של מעריכת המסוכנות. אציג להלן שישה
3 היבטים ראייתיים ודיוניים ולאחר מכן אסביר מדוע לדעתי חוות הדעת שצורפה לבקשה
4 שבפני לוקה בחסר, דבר שמוביל למסקנה שיש לדחות את הבקשה למתן צו פיקוח.
5
- 6 **1.1. ההיבט הראשון: צו פיקוח הוא הליך פלילי ולא הליך אזרחי**
- 7
8 35. לסיווג של ההליך של מתן צו פיקוח כהליך פלילי או כהליך אזרחי, יש השלכות ראייתיות
9 ודיוניות ברורות. כך למשל, אם מדובר בהליך אזרחי, יהיה על המבקשת להוכיח את
10 מסוכנותו המינית של המשיב במאזן ההסתברויות. לעומת זאת, אם מדובר בהליך פלילי,
11 יהיה על המבקשת להוכיח את מסוכנותו המינית של המשיב, מעל לכל ספק סביר.
12
- 13 36. הנני קובע כי ההליך של מתן צו פיקוח לפי חוק הגנה על הציבור הוא במהותו הליך פלילי
14 ולא הליך אזרחי. קביעה זו מבוססת על המשקל המצטבר של שני נימוקים. ראשית,
15 המיקום הגיאומטרי של ההליך. שנית, פסיקתו של בית המשפט העליון.
16
- 17 37. ראשית, לגבי המיקום הגיאומטרי של ההליך. לאחר שחרורו של עבריו מין ממאסרו,
18 מוגשת בקשה למתן צו פיקוח על ידי הפרקליטות הפלילית, שניהלה את התיק הפלילי
19 בעניינו. הפרקליטות האזרחית בדרך כלל איננה מעורבת בהליך זה. כמו כן, נהוג שהבקשה
20 תנותב לשופט שדן בתיקים פליליים ולרוב אותו שופט שגזר את דינו. בנוסף, לעיתים
21 קרובות הבקשה מוגשת כבקשה בתוך התיק הפלילי מושא הכרעת הדין וגזר הדין, ולא
22 כהליך נפרד. כמו כן, גם אם באופן טכני הבקשה מקבלת מספר הליך נפרד מהמספר של
23 התיק הפלילי שבו ניתנה ההרשעה, לעיתים הבקשה תאוחד עם התיק הפלילי.
24
- 25 38. שנית, פסיקתו של בית המשפט העליון. ב-בש"פ 2703/14 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם
26 בנבו, 19.6.14), עלתה שאלת הסמכות של בית המשפט העליון לדון בערעור על החלטה למתן
27 צו פיקוח לפי חוק הגנה על הציבור, בגלגול שלישי. אגב דיון בשאלה זו, המדינה טענה
28 שמדובר בהחלטה בעלת אופי "אזרחי – מנהלי" וזאת מאחר ומדובר בהליך שאין בו דיון
29 בשאלת האשמה שכבר הוכרעה במסגרת הכרעת הדין. כבוד השופט הנדל לא קיבל עמדה
30 זו וקבע כדלקמן:
31
- 32 "באשר לעמדת המדינה, לפיה מדובר בהליך מעין אזרחי –
33 מנהלי, בשל העדר יסוד האשמה, יצוין כי אכן מטרתו של צו
34 הפיקוח היא להגן על הציבור, ולא לקבוע את אשמתו של הנאשם

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 11817-12-19 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

או להענישו. ברם, הואיל ומדובר בהליך הנובע מהרשעתו של
הנאשם, ומתמקד בו, סבורני כי הסיווג המתאים להליך הוא
בשדה המשפט הפלילי, ולא בשדה המשפט האזרחי – מנהלי. אין
די בהעדר יסוד אשמה במוקד ההליך כדי לסווגו כאזרחי –
מנהלי".

(ההדגשה שלי – ה'א"ש')

39. כמו כן, ב-בש"פ 7057/09 **פלונית נ' אלמוני** (פורסם בנבו, 13.12.10), נדונה האבחנה שיש
לעשות בין ההליך של מתן צו פיקוח לפי חוק הגנה על הציבור לבין ההליך של מתן צו לפי
חוק מגבלות על חזרתו של עבריין מין לסביבת נפגע העבירה, תשס"ה – 2004 (להלן: **חוק**
מגבלות). כבוד השופט מלצר (כתוארו דאז) קבע שההליך לפי חוק מגבלות הוא במהותו
הליך אזרחי ולכן רמת ההוכחה הנדרשת לצורך מתן צו לפי אותו חוק, היא במאזן
ההסתברויות (פסקה 22 לחוות דעתו). אחד הנימוקים שניתנו למסקנתו שההליך לפי חוק
מגבלות נושא אופי אזרחי, הוא השונן שבין חוק המגבלות לבין חוק הגנה על הציבור.
בפסקה 24 לחוות דעתו, נאמרו הדברים הבאים:

"במילים אחרות, וכפי שנאמר כבר לעיל, לשיטתי קיים שוני בין
חוק ההגנה לבין חוק המגבלות, גם ברמה העיונית – תכליתית,
וגם ברמה המעשית. ברבה התיאורטית, החוקים מבקשים להגן
על גורמים שונים – חוק ההגנה, על הציבור הרחב מפני עבריין
המין המסוכן, וחוק המגבלות, על קורבנו הספציפי של עבריין
המין, ללא קשר לרמת מסוכנותו של עבריין המין. הנה כי כן, אף
אם עבריין המין איננו עוד מסוכן, או שמסוכנותו נמוכה מאוד,
ניתן עדיין להשית עליו מגבלות מכח חוק המגבלות על מנת למנוע
נזק נפשי ממשי נוסף לנפגע העבירה."

2.ו. ההיבט השני: שאלת הנטלים והזכות של המשיב לבחור כיצד לנהל את הגנתו

40. משקבעתי שההליך של מתן צו פיקוח לפי החוק להגנה על הציבור, הוא הליך פלילי, יש
כמובן ליישם על הליך זה את התפיסות המקובלות של המשפט הפלילי בסוגית הנטלים
הראייתיים.

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 11817-12-19 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

- 1 41. על כן, הנטל להוכיח את רמת מסוכנותו המינית של המשיב וגם את הצורך בהמשך קיומו
2 של צו פיקוח, לרכיביו השונים, רובץ לפתחה של המדינה שמגישה את הבקשה למתן הצו.
3
- 4 42. לאור העובדה שנטל השכנוע רובץ לפתחה של המבקשת, המשמעות היא שעל המבקשת
5 להוכיח שהמשיב מסוכן, ולא על המשיב להוכיח שהוא איננו מסוכן. כל שעל המשיב
6 לעשותו הוא לעורר ספק סביר שמא טענתה של המבקשת שהוא מסוכן, איננה נכונה.
7
- 8 43. כמו כן, למשיב עומדת הזכות המלאה לנהל את הגנתו לעניין הבקשה שהוגשה כנגדו למתן
9 צו פיקוח לפי חוק הגנת הציבור, כפי שיראה לנכון. המשיב רשאי לבחור בין טקטיקות הגנה
10 שונות וגם רשאי לבחור שלא להתגונן כלל. אין זה מתפקידו של בית המשפט להורות למשיב
11 כיצד לנהל את הגנתו ולכן אין מקום לחייב את המשיב להביא חוות דעת נגדית כאשר הוא
12 בוחר שלא לעשות כן.
13
- 14 44. למשיב מסורה הפררוגטיבה באיזו טקטיקת הגנה לנקוט, אם בכלל. כך למשל טקטיקת
15 הגנה אפשרית אחת עשויה להיות הבאת חוות דעת נגדית שתכליתה להגדיר באופן קונקרטי
16 את רמת מסוכנותו המינית של המשיב. טקטיקת הגנה אפשרית שניה יכולה להיות הבאת
17 חוות דעת שתתקוף את המשקל שיש לייחס לחוות הדעת של מעריכת המסוכנות, כגון
18 מחמת מתודולוגיה בלתי סדורה בהגעה למסקנתה לעניין רמת מסוכנותו המינית, או
19 מחמת העדר שקיפות, או על ידי העלאת ספק שמא שיטת ביצוע הערכת המסוכנות איננה
20 נסמכת על אדנים מחקריים - מדעיים איתנים, והכל מבלי להתייחס למסוכנות הקונקרטית
21 שלו. טקטיקת הגנה אפשרית שלישית היא לא להביא חוות דעת כלל ולהסתפק בתקיפת
22 חוות הדעת של מעריכת המסוכנות. במקרה שבפני, המשיב בחר בטקטיקת ההגנה
23 האפשרית השלישית.
24
- 25 45. בסופו של יום, על בית המשפט לבחון את שאלת "דיות הראיות" קרי האם ניתן להסתפק
26 בראיות שהובאו על ידי המבקשת בדמות חוות הדעת של מעריכת המסוכנות על מנת
27 להאריך את צו הפיקוח.
28
- 29 46. במסגרת הבדיקה של "דיות הראיות", על בית המשפט לבחון שני נושאים מרכזיים.
30 ראשית, מה המשקל שיש לייחס לחוות הדעת של מעריכת המסוכנות המינית, קרי האם
31 "די" בה, במתכונתה הנוכחי, על מנת לעמוד בנטל ההוכחה שרובץ לפתחה של המבקשת
32 להארכת צו הפיקוח. שנית, וזאת מקום שההגנה בחרה להביא חוות דעת נגדית, מה
33 המשקל שיש לייחס לחוות הדעת שהובאה מטעם ההגנה והאם יש בכוחה להביא להפחתה
34 ממשקל חוות הדעת שהובאה על ידי המבקשת.

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 19-12-11817 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

- 1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
47. ככל שיקבע שיש לייחס לחוות הדעת של מעריכת המסוכנות, משקל גבוה, הדבר יגביר את הסיכוי להארכת צו הפיקוח, וככל שיקבע שיש לייחס לחוות הדעת מטעם המבקשת משקל נמוך, יפחת הסיכוי להיעתר לבקשה להארכת צו הפיקוח.
48. כמו כן, במסגרת השיטה האדברסרית, יש לתת את הדעת לסופיות הדיון. רוצה לומר, בהליך הפלילי, לאחר שהמבקשת סיימה להביא את ראיותיה, ולאחר שהמשיב סיים להביא את ראיותיו וזאת רק אם בחר להביא ראיות, על בית המשפט לתת את הכרעתו, שיכולה להיות הכרעת דין לגבי כתב אישום, או החלטה בהליך של צו פיקוח שמכריעה בשאלה האם המבקשת עמדה בנטל הבאת הראיות, או לא. ככל שלא עמדה בנטל וניתנת הכרעה בהתאם, מסתיים ההליך, ואין לתת למבקשת הזדמנות נוספת להביא ראיות משלימות או להביא חוות דעת משלימה בפני הערכאה הדיונית.
- 3.ו ההיבט השלישי: יש להוכיח את מסוכנותו של המשיב מעל לכל ספק סביר
49. משקבעתי שההליך של מתן צו פיקוח לפי חוק הגנה על הציבור הוא הליך פלילי, ולא הליך אזרחי, מתבקשת גם המסקנה שהמבקשת צריכה להוכיח את המסוכנות המינית העתידית שנשקפת מהמשיב ברמת ההוכחה שמקובלת במשפט הפלילי, קרי מעל לכל ספק סביר.
50. מאחר וחוות הדעת של מעריכת המסוכנות היא הראייה הבלעדית שמכוחה בית המשפט רשאי לתת צו פיקוח נגד עבריין מין, על חוות הדעת להיות מקיפה, מעמיקה ומקצועית, שאם לא כן, לא יהיה מנוס מהמסקנה שמשקלה נמוך ולכן אין בכוחה כדי להוכיח את מסוכנותו של המשיב מעל לכל ספק סביר.
51. תמיכה נוספת למסקנה שרמת ההוכחה הנדרשת בהליך של מתן צו פיקוח על עבריין מין, היא מעבר לכל ספק סביר, הוא הדין הקנדי, וזאת כמקור להשראה (וכמובן, לא כדין מחייב). בדין הקנדי, נושא ההכרזה על נאשם כ"עבריין מסוכן" בשל ביצוע עבירות מין ושמכוח אותה הכרזה ניתן לתת נגדו צו פיקוח, מוסדר בסעיפים 752 ועד 759 לקוד הפלילי הקנדי, Criminal Code (R.S.C. 1985, c. C-46).
52. בפסיקתו של בית המשפט העליון בקנדה נקבע שאת מסוכנותו של נאשם לצורך הכרזה עליו כ"עבריין מסוכן", על המדינה להוכיח מעל לכל ספק סביר תוך שימוש בחוות דעת של

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 11817-12-19 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

- 1 מעריך מסוכנות: R. v. Boutilier [2017] 2 S.C.R. 936, 945-957 (להלן: **Boutilier**).
- 2
- 3
- 4 53. ודוק, אין צורך להוכיח מעל לכל ספק סביר שקיימת "וודאות" (certainty) להישנות
- 5 ביצוע של עבירות, אלא יש להוכיח מעל לכל ספק סביר שקיימת "סבירות" (likelihood)
- 6 להישנות ביצוע של עבירות (Boutilier, עמ' 958-961).
- 7
- 8 4.ו. ההיבט הרביעי: חובת השקיפות הן לגבי השיטה, הן לגבי כלי ההערכה והן
- 9 לגבי ההכשרה בהם
- 10
- 11 54. סעיף 5(א), (ב) ו-(ג) לחוק הגנה על הציבור שנושא את הכותרת "מינוי מעריכי מסוכנות
- 12 והכשרתם", קובע כדלקמן:
- 13
- 14 "5. (א) שר הבריאות ושר הרווחה (בסעיף זה – השרים) ימנו
- 15 מעריכי מסוכנות שתפקידם לערוך הערכות מסוכנות,
- 16 ויפקחו עליהם הכל כפי שיקבעו השרים.
- 17
- 18 (ב) מעריך מסוכנות יהיה אחד מאלה:
- 19 (1) רופא מומחה בפסיכיאטריה או
- 20 בפסיכיאטריה של הילד והמתבגר;
- 21 (2) פסיכולוג;
- 22 (3) עובד סוציאלי;
- 23 (4) קרימינולוג קליני או קרימינולוג אחר
- 24 שקיבל רישוי לפי חוק לעסוק בטיפול.
- 25
- 26 (ג) לא ימונה אדם כמעריך מסוכנות אלא אם כן הוא בעל
- 27 הכשרה וכישורים באבחון ובטיפול בתחום עבריינות
- 28 המין, כל כפי שיקבעו השרים.
- 29
- 30 55. על כן מעריך המסוכנות הוא "מומחה" לכל דבר ועניין ובפסיקה נקבע כי "המדובר למעשה
- 31 בחוות דעת שנערכה על פי דין. למשל, בחינת קווים באישיותו של עבריון מין או בהערכת
- 32 קנה מידה מקצועי לניבוי התנהגות עתידית. זאת על סמך מומחיות מקצועית. מעריך

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 19-12-11817 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

- 1 המסוכנות משמש כמומחה לעניין מסוכנותו של עבריין המין" (דברי כב' השופט הנדל –
2 בש"פ 9920/10 פלוני נ' מדינת ישראל, פורסם בנבו, 6.1.2011, בפסקה 9) (ההדגשות שלי –
3 ה'א"ש').
4
- 5 56. לא די בכך שאדם יהיה פסיכיאטר או פסיכיאטר לילד המתבגר, או פסיכולוג או עובד
6 סוציאלי, או קרימינולוג קליני או קרימינולוג אחר, על מנת להתמנות כמערך מסוכנות.
7 קיימת חובה שהוא יהיה "בעל הכשרה וכישורים באבחון ובטיפול בתחום עבריינות המין"
8 (סעיף 5 (ג) לחוק הגנה על הציבור).
9
- 10 57. כמו כן, בפסיקה נקבע שעל עד מומחה להציג בחוות דעתו, לא רק את מסקנתו הסופית,
11 אלא גם את המרכיבים העובדתיים ואת התכנים המקצועיים שהובילו אותו לתוצאה
12 הסופית (ע"פ 889/79 חמו נ' מדינת ישראל פ"ד לו(4) 479, 498 (1980)). ולענייננו, התכנים
13 המקצועיים שמובילים את מעריך המסוכנות למסקנה שמשקפת מהנבדק מסוכנות בדרגה
14 כלשהי, הם השיטה וכלי ההערכה שבהם השתמש ושמכוחם הגיע למסקנה שמסוכנותו של
15 הנבדק היא גבוהה.
16
- 17 58. על כן, חובה על מעריך מסוכנות, לא רק לגלות בחוות דעתו את המקצוע שלו, כגון
18 פסיכיאטר, פסיכולוג, עובד סוציאלי או קרימינולוג, אלא חובה עליו גם לגלות לבית
19 המשפט את ההכשרה והכישורים שקיבל באבחון וטיפול בתחום עבריינות המין, לרבות
20 הכשרתו בשיטה ובכלי ההערכה שבהם השתמש לצורך הערכת מסוכנותו המינית של האדם
21 מושא חוות הדעת.
22
- 23 59. החובה שמוטלת על מעריך המסוכנות לגלות בגוף חוות דעתו את הכשרתו בשיטה ובכלי
24 ההערכה שבהם השתמש לצורך הערכת מסוכנותו המינית של מושא חוות הדעת, נובעת גם
25 מהוראות סעיף 24(א) לפקודת הראיות [נוסח חדש] התשל"א – 1971 (להלן: **פקודת**
26 **הראיות**) שקובע כדלקמן: "חוות דעת, תעודת רופא ותעודת עובד הציבור יערכו לפי
27 הטפסים הקובעים בתוספת הראשונה או בדומה להם ככל האפשר". בתוספת הראשונה
28 לפקודת הראיות קיים טופס "חוות דעת של מומחה" ואשר מחייב לרשום את המידע החסר
29 לגבי "ואלה פרטי השכלתי" וכן "ואלה פרטי ניסיוני". לענייננו, ההשכלה והניסיון שחובה
30 על מעריך המסוכנות לפרטם הם בתחום הערכת המסוכנות המינית.
31
- 32 60. כידוע, קיימות שיטות שונות שבתוכן קיימים כלי הערכה שונים ורבים להערכת מסוכנות
33 של עבריין מין להישנות ביצוע של עבירות מין. כלי הערכה אלה עוברים עדכון מעת לעת,
34 שינויי הגדרה לגבי הפקטורים שנכללים בהם, שינויים לגבי סולם המסוכנות שיש להשתמש

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 11817-12-19 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

- בו וכן מושפעים מניסיונות תיקוף שמתבצעים לאותם כלים, בין במישור המשפטי ובין במישור האמפירי.
61. מעריך מסוכנות לא יכול לטעון שהוא "מומחה" להערכת מסוכנות מינית, תוך יישום שיטה מסוימת או כלי הערכה מסוים, מבלי לגלות בגוף חוות הדעת את השיטה ואת כלי ההערכה שבהם השתמש וכן את הכשרתו ומקור ידיעותיו בהם.
62. נזכיר את סעיף 5(ו)(1) לחוק הגנה על הציבור ואשר מורה כי "השרים רשאים לבטל מינוי של מעריך מסוכנות אם חדל להתקיים בו תנאי מהתנאים למינוי או שהתקיים בו תנאי מהתנאים המנועים בסעיף קטן (ד)(1)". הווה אומר, אם מעריך המסוכנות עבר הכשרה בנקודת זמן בעבר בכלי הערכה מסוים, ואותו כלי הערכה עבר שינויים ועדכונים מספר שנים לאחר מכן, עליו להראות שהוא מעודכן בשינויים שנעשו וגם יודע כיצד לבצע את היישום הרלוונטי, אחרת לא יהיה מנוס מהמסקנה כי "חדל להתקיים בו תנאי מהתנאים למינוי".
63. לא יתכן שמעריך המסוכנות ישתמש בשיטה מסוימת או בכלי הערכה מסוים מבלי להכיר אותם על בורים, לרבות הביקורת שיש לגביהם ומה מגבלותיהם כמקור מהימן לחיזוי מסוכנות מינית. כך גם לא יעלה על הדעת שלא יגלה בחוות דעתו את השיטה או הכלי שבהם השתמש, או שלא יגלה את מקור ידיעותיו בהם, או את מגבלות השימוש בהם.
64. כמו כן, על מנת שפסיכיאטר, פסיכולוג, עובד סוציאלי, קרימינולוג או קרימינולוג קליני, יתמנה כמעריך מסוכנות מינית, עליו להגיש בקשה למנהל משרד הבריאות שיעבירה לבחינת וועדה מייעצת והיא אמורה לתת חוות דעת בדבר התאמתו של המבקש להתמנות כמעריך מסוכנות. כמו כן, יוזכר כי על פי הדין, הנטל הוא על מגיש הבקשה להוכיח כי קיבל את ההכשרה הנחוצה לשמש כמעריך מסוכנות (ראו הוראות סעיפים 2 ו-6 לתקנות הגנה על הציבור מפני עברייני מין (מעריכי מסוכנות), תשס"ז-2006). ללמדך, שהכשרתו של מעריך המסוכנות היא ידועה לו ולכן אין בחיובו בגילוי הכשרה זו בחוות דעתו משום הכבדה כלשהי.
- 5.1 ההיבט החמישי: על היחס בין חובת השקיפות לבין הזכות לחקירה נגדית
65. סעיף 7 לחוק הגנה על הציבור קובע כדלקמן:

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 19-12-11817 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

"קיבל בית משפט הערכה מסוכנות כאמור בסעיף 6(1), יחולו
הוראות סעיף 26(א) לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א –
1971."

66. סעיף 26(א) לפקודת הראיות קובע כדלקמן:

"הוראות סימן זה אינן גורעות מכוחו של בית משפט לצוות כי
מומחה או רופא או עובד הציבור ייחקרו בבית המשפט, ובית
המשפט ייעתר לבקשתו של בעל דין לצוות על כך."

67. על כן, לאדם מושא צו הפיקוח יש זכות דיונית לחקור את מעריך המסוכנות בחקירה נגדית
לגבי חוות הדעת שנערכה בעניינו. קיים קשר הדוק בין הזכות לחקירה נגדית לבין חובת
השקיפות שחלה על מעריך המסוכנות. האדם מושא צו הפיקוח לא יוכל לקיים חקירה
נגדית אפקטיבית ולהכין את שאלותיו מראש אם איננו יודע עם מה הוא אמור להתמודד.
העדר שקיפות בחוות הדעת לגבי השיטה והכלי שנעשה בהם שימוש, לרבות אופן יישומם
במקרה קונקרטי, עושה את החקירה הנגדית לכלי דיוני ריק מתוכן ועלול לפגוע בזכות של
מושא צו הפיקוח להליך הוגן.

6.1. ההיבט השישי: תחולת הלכת Daubert על הערכת מסוכנות מינית

68. בית המשפט העליון בארצות הברית נתן בשנת 1993 את פסק הדין החשוב בעניין
Daubert v. Merrell Dow Pharmaceuticals, Inc., 509 U.S. 579 (1993) (להלן:
הלכת Daubert). כאן נקבע שעל בית המשפט לשמש כשומר סף (gatekeeper) בכל
הנוגע לקבילותן של חוות דעת של עדים מומחים.

69. כמו כן, ב-ע"פ 1620/10 מצגורה נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 3.12.13) (להלן: הלכת
מצגורה) כבוד השופט הנדל קבע כדלקמן (פסקה 14 לחוות דעתו):

"פסק דין Daubert אכן חצה גבולות. כלליו נקלטו למשל
במשפט הקנדי (R. v. J.L.J. [2000] 2 S.C.R. 600; R. v.)
9 (Mohan [1994] 2 S.C.R. 9). וחשוב מכך לענייננו: גישת
Daubert, הרואה את בית המשפט כשומר סף בהקשר של ראיות

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 19-12-11817 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

מדעיות, נקלטה היטב גם בבתי המשפט בישראל. דוגמה מובהקת
לכך היא האמור בעניין **אבו חמאד**, שם נפסק בסופו של דבר כי
ראיית דני"א היא קבילה (ע"פ 9724/02 **אבו חמאד נ' מדינת**
ישראל, פ"ד נח (1) 71, פסקאות 17-18 לפסק דינו של השופט
חשין (2003)). הובהר כי ראייה המבוססת על תיאוריה מדעית
חדשה – נדרשת לעבור תחילה "מבחני אש", בטרם יכירו בה בתי
המשפט כראייה קבילה. בהקשר זה צוינו מספר אלמנטים
הדורשים בדיקה, ואשר שואבים השראה מן הקו שהוטבע בעניין
Daubert: השאלה איננה רק האם התאוריה המדעית מקובלת
בדיסציפלינה המדעית הרלוונטית, אלא גם האם היא עברה
ביקורת עמיתים, מהו שיעור הטעות הידוע שלה, והאם ניתן
להפריכה בראיות אמפיריות סותרות."

(ההדגשות שלי – ה'א"ש')

70. עיינו הרואות כי הלכת Daubert נקלטה אל תוך המשפט הישראלי בפסיקתו של בית
המשפט העליון. המבקשת טוענת שאין מקום להחיל את הכללים שנקבעו בהלכת
Daubert, וסוכמו בהלכת **מצגורה**, על חוות דעת של מעריך מסוכנות מינית. לטענת
המבקשת, אין דינה של חוות דעת שנוגעת לראיה "מדעית" (כגון דני"א, טביעת אצבע או
טביעת נעל) כדינה של חוות דעת של מעריך מסוכנות מינית ושדומה יותר לחוות דעת
פסיכיאטרית שעוסקת בתחום בריאות הנפש, ושכידוע איננו מדע מדויק. טענה זו איננה
משכנעת ודינה להידחות.

71. לדעתי, יש לקבוע שהלכת Daubert, כפי שנקלטה במשפט הישראלי, חלה על חוות דעת
של מעריכי מסוכנות מינית, וזאת לאור המשקל המצטבר של שלושה נימוקים.

72. **הנימוק הראשון**, סעיף 20 לפקודת הראיות אשר מורה כדלקמן:

"20. בית המשפט רשאי, אם אין הוא רואה חשש לעיוות דין,
לקבל כראיה, בכתב, חוות דעתו של מומחה בשאלה
שבמדע, שבמחקר, שבאומנות או שבידיעה מקצועית
(להלן - חוות דעת), ותעודה של רופא על מצב בריאותו
של אדם (להלן - תעודת רופא)".

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 19-12-11817 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

- 1
- 2 73. סעיף 20 לפקודת הראיות איננו עורך הבחנה בין שאלה שבמדע, לשאלה שבמחקר, לשאלה
- 3 שבאומנות או לשאלה שבידיעה מקצועית. כל סוגי חוות הדעת האמורות נתונות לביקורת
- 4 שיפוטית ולבית המשפט שיקול דעת אם לקבל אותה או לא, וכולן בסופו של יום כפופות
- 5 לעיקרון המנחה שקבלת חוות דעת כראיה תעשה רק אם קבלתה לא תיצור "חשש לעיוות
- 6 דין".
- 7
- 8 74. כמו כן, בהלכת **מצגורה** כבוד השופט הנדל קבע כדלקמן (פסקה 13 לחוות דעתו):
- 9
- 10 "לשם הדיוק, כבר אומר כי אינני מתעלם מלשון סעיף 20 לפקודת
- 11 הראיות, לפיה המומחה יכול להעיד לא רק בשאלה שבמדע אלא
- 12 גם בחלופות אחרות. האם דרישת ההוכחה תתגמש אם נגדיר את
- 13 המומחה לא כמדען אלא כמי שמעיד על "שאלה... שבידיעה
- 14 מקצועית"? בענייננו, ההבדל איננו משמעותי. הרי גם אם נגדיר
- 15 את המומחה לטביעות נעל כמי שמעיד על ידיעה מקצועית – קמה
- 16 ומזדקרת השאלה מהן ידיעותיו, והאם בית המשפט רשאי
- 17 לסמוך עליהן".
- 18
- 19 75. ולענייננו, גם אם נאמר שמעריך מסוכנות מינית איננו "מדען" אלא כמי שמעיד על שאלה
- 20 ש"בידיעה מקצועית", קמה ומזדקרת השאלה מהן ידיעותיו והאם בית המשפט רשאי
- 21 לסמוך עליהן.
- 22
- 23 76. **הנימוק השני**, הפסיקה בישראל קבעה חובת ביקורת שיפוטית על חוות דעת של מומחים
- 24 בתחום בריאות הנפש, וזאת עוד בטרם לידתה של הלכת Daubert ואימוצה למשפט
- 25 הישראלי. הדבר נעשה לפי דיני הראיות המקובלים והגישה הרווחת הייתה ונותרה שחוות
- 26 דעת בתחום בריאות הנפש איננה מחייבת את בית משפט וההחלטה אם לאדם יש כשירות
- 27 מהותית או דיונית, לעולם מסורה לבית המשפט. כמו כן, כמו כל חוות דעת שבמומחיות,
- 28 חוות הדעת הפסיכיאטרית מהווה ראיה במסגרת כלל הראיות המובאות בפני בית המשפט
- 29 (ע"פ 187/61 פנו נ' היועץ המשפטי לממשלה פ"ד טז 1105, 1112 (1962); ע"פ 870/80
- 30 לדאני נ' מדינת ישראל פ"ד לו(1) 29, 35 (1984); ע"פ 7492/07 חג'ג' נ' מדינת ישראל
- 31 (פורסם בנבו, 28.10.09) פסקה 24 לחוות דעתו של כבוד השופט עמית).
- 32

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 19-12-11817 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

- 1 77. ללמדך, שהעובדה שחוות הדעת של מעריכי מסוכנות מינית היא קרובה יותר לחוות דעת
2 פסיכיאטרית שדנה בתחום הנפש מאשר לחוות דעת על דני"א המבוססת על חישובים
3 סטטיסטיים, איננה מעלה ואיננה מורידה לעניין השאלה האם להחיל עליה את הלכת
4 Daubert, או לא.
5
- 6 78. הלכת Daubert כפי שנקלטה בישראל איננה משנה סדרי עולם בנושא הביקורת השיפוטית
7 על חוות דעת של מומחים בתחום בריאות הנפש, אלא יוצרת כלי ראייתי נוסף בידי בית
8 המשפט במטרה למנוע עיוות דין. החשש לעיוות דין בנוגע לצווי פיקוח על עברייני מין הוא
9 בכך שיינתן צו שיפוטי המכיל סנקציות שפוגעות בזכות לחירות ובזכות לפרטיות, וזאת
10 בהסתמך על חוות דעת שאיננה עומדת בסטנדרטים מקצועיים ראויים ומקובלים.
11
- 12 79. **הנימוק השלישי** לכך שיש להחיל את הלכת Daubert כפי שנקלטה בישראל, לא רק על
13 חוות דעת "מדעיות" אלא גם על חוות דעת בתחום הערכת מסוכנות מינית, הוא המשפט
14 המשווה (כמקור להשראה, וכמובן, לא כדין מחייב). בארצות הברית, מקום לידתה של
15 הלכת Daubert ומקום לידתם של רבים מכלי הערכה הנפוצים בתחום הערכת המסוכנות
16 המינית, בית המשפט העליון שם כבר קבע שהתחולה של הלכת Daubert איננה מצומצמת
17 רק לחוות דעת שדנות במדע אלא היא חלה על כל סוגי חוות הדעת של מומחים, גם
18 בתחומים שאינם מדעיים (Kumho Tire Co. v. Carmichael, 526 U.S. 137 (1999)).
19
20
- 21 80. על כן, לפי הדין האמריקאי, המבחנים של הלכת Daubert לבדיקת תקפותה הראייתית
22 של חוות דעת מומחה, חלים במלוא היקפם על חוות דעת שנערכות על ידי מומחים בתחום
23 בריאות הנפש, לרבות על חוות דעת של מעריכי מסוכנות. בדין האמריקאי, במישור הפדרלי
24 והמדינתי, ברוב המכריע של המקרים, חוות דעת של מעריכי מסוכנות מינית נערכות על ידי
25 פסיכיאטרים. ראו למשל: William M. Brooks, *The Tail Still Wags the Dog: The Pervasive and Inappropriate Influence by the Psychiatric Profession*
26 *on the Civil Commitment Process*, 86 NORTH DAKOTA L. REV. 259 (2010).
27
28
- 29 81. יתר על כן, מתוך עיון בספרות המשפטית שמנתחת את הפסיקה שניתנה בארצות הברית
30 לגבי אופן היישום של הלכת Daubert על חוות דעת של מעריכי מסוכנות, עולות מספר
31 תובנות שרלוונטיות לענייננו. להלן המאמרים שאליהם אתייחס:

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 11817-12-19 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

Alex Scherr, *Daubert & Danger: The "Fit" of Expert Predictions in Civil*
Commitments, 55 HASTINGS L. J. 1 (2003) (להלן: **Scherr**);
Christopher Slobogin, *Dangerousness and Expertise Redux*, 56 EMORY
L. J. 275 (2006) (להלן: **Slobogin**);
Melissa Hamilton, *Public Safety, Individual Liberty and Suspect Science:*
Future Dangerousness Assessments and Sex Offender Laws, 83 TEMP.
L. REV. 697 (2011) (להלן: **Hamilton**).

82. להלן התובנות שעולות מתוך המאמרים המשפטיים שהובאו לעיל:

א. המאפיין המרכזי לעדותם של מעריכי מסוכנות הוא שמדובר ב-"עדות חיזוי"
(prediction testimony), קרי ניסיון לחזות את מעשיו של עבריין המין בעתיד
תוך דירוג רמת מסוכנותו המינית העתידית. ייתכן שהחיזוי יתברר כנכון וייתכן
שלא. על כן, על בתי משפט מוטלת חובה לבחון את רמת האמינות (reliability) של
אותו "מדע חיזוי" (science of prediction) (Slobogin, עמ' 296-283;
Scherr, עמ' 44-37).

ב. קיימות שלוש שיטות (methods) מרכזיות לעריכת מסוכנות מינית: שיטה
קלינית (clinical); שיטה אקטוארית (actuarial) ושיטה מובנית שנקראת
Structured Professional Judgment (Slobogin, עמ' 290-283; Scherr,
עמ' 25-15).

ג. השיטה הקלינית מבוססת על התרשמות בלתי אמצעית מהנבדק, כאשר המומחה
נסמך בעיקר על הידע המקצועי שלו ועל נסיונו ועל האינטואיציה האישית שלו,
והכל מבלי להצביע על בסיס מדעי ברור למסקנתו, ולכן עלולים להיווצר פגמים
גדולים בהתרשמות של מעריך מסוכנות אחד לזו של משנהו. על שיטה זו הובעה
ביקורת רבה בהיותה שיטה בעלת רמת אמינות נמוכה לחיזוי מסוכנות ולכן על

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 11817-12-19 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

פניו איננה עומדת בהלכת (Scherr) Daubert, עמ' 15-18; Slobogin, עמ' 284-283).

ד. השיטה האקטוארית מתבססת על חישובים סטטיסטיים של פקטורים מסוימים כבסיס לחיזוי מסוכנות מינית. בתוך השיטה האקטוארית קיימים כלי הערכה שונים שלכל אחד מהם כללים משלו וכן שיטת ניקוד ייחודית לכל פקטור בנפרד. הביקורת על השיטה האקטוארית היא שיש בה התייחסות אבסטרקטית להערכת מסוכנותו המינית של אדם מסוים, קרי בודקים חישובים סטטיסטיים שנוגעים לאנשים אחרים ולא שנוגעים לנבדק עצמו (Slobogin, עמ' 284-286; Scherr, עמ' 18-25; Hamilton, עמ' 720-736).

ה. בשיטה הידועה כ-Structured Professional Judgment נבדקים הפקטורים הדינמיים שהם עשויים להשתנות לאורך זמן ועשויים להשפיע על מסוכנותו המינית של הנבדק. גם בתוך שיטה זו יש כלי הערכה שונים (Slobogin, 286-288).

ו. כנגד כל אחת מהשיטות האמורות, קיימות ביקורות וטענות בדבר העדר אמינות לחיזוי מסוכנות מינית, וזאת כאשר השיטה, או כלי מסוים בתוך אותה שיטה, עומדים לבדם כבסיס להערכת מסוכנות מינית.

ז. בסופו של יום, למעריך המסוכנות יש שיקול דעת באיזו שיטה או באיזה כלי להשתמש. עם זאת, וזה העיקר, ככל שבכוונת מעריך המסוכנות המינית לעשות שימוש בשיטה מסוימת, או בכלי הערכה מסוים בתוך אותה שיטה, או שבכוונתו לשלב בין הכלים, על המדינה להראות שהשיטה, הכלי, ואף השילוב ביניהם, עומדים במבחני הלכת (Daubert) (Hamilton, עמ' 736-749; Scherr, עמ' 82-88; Slobogin, עמ' 303-311).

83. לסיכום, הנני קובע שהלכת Daubert, כפי שנקלטה במשפט הישראלי, חלה במלוא היקפה הן על חוות דעת של מעריכי מסוכנות מינית, הן על השיטה (method) שמשמשת אותם בעריכת חוות הדעת, והן על הכלי (tool / instrument) המסוים שבו השתמשו בתוך אותה שיטה, והן על השילוב בין שיטות שונות או בין כלים שונים.

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 19-12-11817 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

- 1 **ז. מן הכלל אל הפרט: הפגמים שנפלו בחוות הדעת**
- 2
- 3 84. לאחר ששורטטו ההיבטים הדיוניים והראייתיים להליך של בקשה למתן צו פיקוח לפי חוק
- 4 הגנה לציבור, אבחן כעת את חוות הדעת של מעריכת המסוכנות לאורם.
- 5
- 6 85. חוות הדעת שצורפה לבקשה שבפני ונושאת תאריך 17.11.19 מכילה 16 עמודים, כאשר שני
- 7 העמודים האחרונים, עמודים 15 ו-16, מתייחסים לטקסט שמצוי תחת הכותרת "**הערכת**
- 8 **מסוכנות**". בעוד שבעמודים 1 עד 14 ישנו תיאור מילולי לרקע של המשיב ולנתוניו
- 9 האישיים, בעמודים 15 ו-16 יש את "הערכת המסוכנות", קרי את הבסיס העיוני והמעשי
- 10 לחיזוי מסוכנותו המינית של המשיב ולכן אתמקד בהם.
- 11
- 12 86. בפרקי המשנה הבאים אמנה שמונה פגמים שנפלו בחוות הדעת של מעריכת המסוכנות
- 13 ואשר המשקל המצטבר שלהם מוביל אותי למסקנה שיש לדחות את הבקשה למתן צו
- 14 פיקוח כנגד המשיב ולבטל את צו הפיקוח הזמני שניתן בעניינו, על כל רכיביו.
- 15
- 16 1. ז. הפגם הראשון: העדר שקיפות לגבי השיטה,
- 17 **לגבי כלי ההערכה ולגבי ההכשרה בהם**
- 18
- 19 87. הפרק בחוות הדעת של מעריכת המסוכנות שענינו "הערכת מסוכנות" מתחלק לשלושה
- 20 חלקים מרכזיים: פקטורים סטטיים, פקטורים דינאמיים ופיסקה שעניינה "השילוב"
- 21 שבין השניים. למעשה, אין אזכור של "השיטה" שעל פיה פעלה מעריכת המסוכנות. כך גם
- 22 אין אזכור של "כלי ההערכה" שבו החליטה לעשות שימוש. ולבסוף, אין אזכור של האופן
- 23 שבו נעשה השילוב, קרי איזו שיטה שולבה עם רעותה, ואיזה כלי הערכה שולב עם רעהו,
- 24 וגם אין הסבר כיצד השילוב בין הפקטורים הסטטיים לפקטורים הדינאמיים הוביל
- 25 למסקנה שמדובר במסוכנות גבוהה.
- 26
- 27 88. העדר השקיפות בחוות הדעת הוא פגם שיוּרד לשורש העניין. מאחר ומעריכת המסוכנות
- 28 לא רשמה באיזה שיטה או כלי השתמשה בעת שקבעה שמסוכנותו המינית של המשיב היא
- 29 גבוהה, **לכאורה**, התייטר הצורך גם לרשום מהי הכשרתה בשיטה או בכלי ששימשו אותה
- 30 בהכנת חוות דעתה. עם זאת, הדבר מנוגד לחלוטין לחובה לגלות את השיטה, את כלי
- 31 ההערכה ואת הכשרתה בהם.
- 32

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 19-12-11817 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

89. המשיב ביקש לחקור את מעריכת המסוכנות בחקירה נגדית ונקבע דיון לצורך כך. דא עקא, עובר לדיון המבקשת לא מסרה מידע משלים כלשהו לידי המשיב לגבי הדברים שבכוונת מעריכת המסוכנות להעיד עליהם בחקירתה הנגדית. במילים אחרות, החקירה הנגדית התנהלה כך שהמשיב נאלץ לשמוע לראשונה במעמד הדיון על "השיטה" שלטענת מעריכת המסוכנות שימשה אותה בהכנת חוות דעתה.
90. יוזכר, בבקשה למתן צו פיקוח, עסקינן במשפט פלילי שמאופיין בחובה לגלות לדמות המרכזית מושא ההליך (נאשם בתיק פלילי ומשיב בבקשה לצו פיקוח) את מלוא החומר הרלבנטי (השוו עם הוראות סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב-1982). אפיון נוסף להליך הפלילי הוא החובה שמוטלת על המדינה לעדכן את ההגנה על כל שיחה מקדימה שמתקיימת עם עד מטעמה בטרם שמיעת עדותו בבית המשפט, וזאת לא כל שכן כאשר הוא מוסיף פרטים חדשים שלא היו ידועים קודם (בש"פ 1378/20 זגורי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 7.4.20) פסקאות 20-24).
91. העדר השקיפות בחוות הדעת של מעריכת המסוכנות הוא מצב דברים בלתי מתקבל על הדעת שפוגם באפקטיביות של החקירה הנגדית ומהווה פגיעה בזכות של המשיב להליך הוגן. נזכיר כאן את הוראות סעיף 20 לפקודת הראיות שקובע שבית המשפט יקבל חוות דעת של מומחה כראיה בתיק רק "אם אין הוא רואה חשש לעיוות דין". חוות דעת שאין בה גילוי נאות כלפי הצד השני היא חוות דעת שלוקה בחסר וקיים חשש שקבלתה כראיה תגרום לעיוות דין למשיב. דברים אלה מקבלים משנה תוקף בהליך של צו פיקוח שבו חוות הדעת של מעריך המסוכנות היא בדרך כלל הראיה המרכזית שעליה נשען בית המשפט.
2. ז. הפגם השני: על הקשר שבין העדר שקיפות להעדר תיקוף
92. מעריכת המסוכנות העידה כדלקמן (פרוט' מיום 6.8.20 עמ' 8 ש' 33 עד עמ' 9 ש' 6):
- "ש. למה לא נהגת בשקיפות בחוות הדעת שלך ולא רשמת על איזה בסיס כלי/כלים מקצועיים עבדת.
- ת. אני לא חושבת שחטאתי באי שקיפות ואני אסביר מדוע, לא ציינתי כלים שאני משתמשת בהם משום שאני לא משתמשת בהם. אני לא משתמשת באף כלי אקטוארי להערכת מסוכנות כמות שהוא. זאת אומרת אני לא לוקחת כלי ומכניסה את הפרמטרים של הנבדק הספציפי, נותנת ציון לכל פרמטר בכלי ונותנת ציון כללי, אני לא עושה את זה. וזה מכמה סיבות, סיבה

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 11817-12-19 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

- 1 ראשונה שמדובר בכלים אקטוארים שלא תוקפו במדינת ישראל,
- 2 לגבי אוכלוסיית עברייני המין בישראל ואני אסביר מדוע חשוב
- 3 לתקף כלי ואיפה הבעייתיות כאשר לא מתקפים".
- 4
- 5 (ההדגשות שלי – ה'א'ש')
- 6
- 7 93. על כן, לפי מעריכת המסוכנות, היא לא נוהגת לחשוף בחוות דעתה את השיטה או הכלי
- 8 שעשתה בהם שימוש, וכן גם לא מיישמת באופן מוקדם על הנבדק את הכללים של אותה
- 9 שיטה או של אותו כלי, מאחר והשיטות והכלים השונים משמשים מעריכי מסוכנות
- 10 מינית במקומות שונים בעולם, לא עברו תיקוף בישראל. טענה זו לוקה בכשל לוגי ולכן אין
- 11 לקבלה. בטרם שאתן את נימוקי לכך, אבהיר תחילה מה משמעות הביטוי "תיקוף".
- 12
- 13 94. הביטוי "תיקוף" (validation) מתחלק לשני סוגים: תיקוף "משפטי" ותיקוף "אמפירי".
- 14
- 15 95. התיקוף המשפטי של שיטה או של כלי הערכה מתחום הערכת המסוכנות משמעו הביקורת
- 16 השיפוטית שמיושמת עליהם בבתי המשפט שמטרתה לבחון את שאלת קבילות השיטה או
- 17 כלי ההערכה כראייה (הלכת **מצגורה**, פסקה 14 לחוות דעתו של כבוד השופט הנדל). אחד
- 18 "ממבחי האש" של הביקורת השיפוטית הוא הלכת Daubert כפי שנקלטה בישראל לפיה
- 19 יש לבדוק את שאלת אמינות הכלי או השיטה שנעשה בהם שימוש לחיזוי מסוכנות מינית,
- 20 את מקובלותם בקרב עמיתים, את שיעור הטעות הידוע שלהם והאם ניתן להפריך את חוות
- 21 הדעת בראיות אמפיריות סותרות.
- 22
- 23 96. התיקוף האמפירי משמעו בדיקה האם כלי הערכה שנוצר באזור גיאוגרפי בעולם על
- 24 נבדקים המשתייכים לקבוצה אתנית מסוימת, ונמצא אמין ולכן הוא כלי הערכה ראוי
- 25 לשימוש לחיזוי מסוכנות מינית לגבי אותה קבוצה אתנית, הוא כלי הערכה אמין לשימוש
- 26 לחיזוי מסוכנות מינית של קבוצות אתניות אחרות.
- 27
- 28 97. ניקח למשל את כלי ההערכה האקטוארי הידוע כ-"סטאטיק" שהשם המלא שלו הוא:
- 29 Amy Phenix & ors., **Static-99R Coding Rules Revised – 2016**, (להלן:
- 30 **הסטאטיק לשנת 2016**). לפי הסטאטיק לשנת 2016, הפקטורים הסטאטיים שנכללו בו
- 31 כפקטורים שרלבנטיים לחיזוי מסוכנות מינית, מקורם במחקרים שנערכו על עברייני מין
- 32 שמשתייכים לאוכלוסייה לבנה ממוצא אירופאי (Caucasian) (הסטאטיק לשנת 2016,
- 33 עמ' 16). על כן, מדובר בכלי שהוא רלבנטי ליישום לאותו סוג אוכלוסייה, ואז עולה השאלה

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 19-12-11817 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

האם הוא ראוי ואמין לשימוש על קבוצות אתניות אחרות, כגון: אוכלוסיית הילידים בקנדה ואוסטרליה (שמכונים: first nations, aboriginal, indigenous), או על האוכלוסייה האפרו-אמריקאית, או האוכלוסייה ההיספאנית, או לענייננו, על גווינה השונים של האוכלוסייה בישראל.

98. למעשה, לעולם לא נדע את התשובה וזאת עד שיבוצעו מחקרים אמפיריים נפרדים על עברייני מין שמשתייכים לכל אחת מהקבוצות האתניות ששונות מהקבוצה האתנית המקורית שעל בסיסה נוצר כלי ההערכה. המחקר האמפירי יתבצע תוך שימוש בסטאטיק לשנת 2016 (או בכל כלי הערכה אחר שרוצים למצוא אם יש לו תיקוף אמפירי, לפי העניין).

99. אם יתברר שכלי ההערכה הוא "עיוור" לשוני התרבותי בין קבוצות אתניות שונות, ניתן יהיה להסיק שיש לו תוקף אוניברסלי ובסיס רחב של מהימנות. לעומת זאת, אם מדובר בכלי הערכה שיש בו הטיה תרבותית, השימוש בו עלול לתת תוצאות שגויות של הערכת מסוכנות, וזאת בעת שמיישמים את כלי ההערכה על נבדק המשתיך לקבוצה אתנית שונה מהקבוצה האתנית שעל בסיסה נוצר כלי ההערכה. תוצאה שגויה יכולה להיות לחומרה בכך שתיקבע עבור נבדק דרגת מסוכנות גבוהה יותר מדרגת המסוכנות האמתית שלו, דבר שיוצר הפליה פסולה על רקע אתני. כמו כן, תוצאה שגויה אחרת עלולה להיות לקולא בכך שתיקבע עבור נבדק דרגת מסוכנות נמוכה יותר מדרגת המסוכנות האמתית שלו, דבר שפוגע באינטרס הציבורי של הגנה על הציבור מעברייני מין. שתי התוצאות השגויות הן כמובן בלתי רצויות ולכן יש להימנע מלהשתמש בכלי שיש בו הטיה תרבותית משמעותית.

100. טענתה של מעריכת המסוכנות שהיא לא מגלה בחוות הדעת את כלי ההערכה שבו עשתה שימוש, וכן בצורה מכוונת נמנעת מלהשתמש במנגנון הציונים שיש בכלי ההערכה השונים, וזאת בשל כך שכלי ההערכה השונים לא עברו "תיקוף" בישראל, לוקה בכשל לוגי וזאת בשל המשקל המצטבר של ארבעה נימוקים. ראשית, מדובר בטענה שהיא תרתי דסתרי. שנית, העדר שקיפות מנציחה העדר תיקוף. שלישית, רעיון התיקוף קשור לרעיון של "ניסוי וטעייה". רביעית, לבית המשפט יש כלים משפטיים אפקטיביים להתמודד עם בעיית התיקוף האמפירי. אעמוד על כל אחד מהנימוקים האמורים בנפרד.

101. **הנימוק הראשון, מדובר בטענה שהיא תרתי דסתרי.** מצד אחד, מעריכת המסוכנות טענה שהיא לא מיישמת על נבדקים את כלי ההערכה השונים בתחום המסוכנות המינית, לרבות הסטאטיק לשנת 2016, כלשונם, מאחר וכלים אלה לא עברו תיקוף אמפירי בישראל. צא ולמד, לפי מעריכת המסוכנות, העדר קיומו של תיקוף אמפירי שולל את השימוש בכלי.

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 19-12-11817 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

- 1 מצד שני, היא העידה שאת רשימת הפקטורים הסטאטיים שמופיעים בחוות דעתה
2 ושבחרה ליישם על המשיב, היא לקחה מתוך הסטאטיק לשנת 2016 מאחר ולטענתה יש
3 בסיס מחקרי מוכח שהפקטורים שמופיעים בו הם רלבנטיים לחיזוי מסוכנות מינית (פרוט'
4 מיום 6.8.20 עמ' 10 ש' 22-19).
- 5
- 6 102. יוזכר, הבסיס המחקרי לכך שהפקטורים הסטאטיים שמופיעים בסטאטיק לשנת 2016,
7 הם אכן רלבנטיים לחיזוי מסוכנות מינית, מצומצם לקבוצה האתנית מושא המחקר שעל
8 בסיסו נולד הסטאטיק, והם עברייני מין הנמנים על האוכלוסייה הלבנה שגדלו וחיו
9 באנגליה וקנדה. בפועל, הסטאטיק לשנת 2016 לא עבר תיקוף אמפירי לגבי עברייני מין
10 שגדלו וחיו בישראל. וכאמור, לפי גישתה, העדר התיקוף שולל את השימוש בכלי, ולכן
11 ישאל השואל מדוע בכל זאת השתמשה בו ולקחה דווקא ממנו את הפקטורים הסטאטיים
12 ויישמה אותם על המשיב?
- 13
- 14 103. **הנימוק השני, העדר שקיפות מנציח העדר תיקוף.** בארצות הברית נערך מחקר שמטרתו
15 לבדוק מה מידת היישום של הלכת Daubert על כלי הערכה שמשמשים פסיכולוגים
16 ומומחים בתחום בריאות הנפש. מטרת המחקר היתה לבדוק את תדירות התקיפה בבתי
17 המשפט של כלי הערכה שמקובלים בתחום בריאות הנפש ומשמשים עדים מומחים במגוון
18 רחב של נושאים (כגון קביעת מחלת נפש, כשירות לעמוד לדין, עדות על מצב נפשי והערכת
19 מסוכנות, וזאת בין לעניין עבירות מין ובין לענין עבירות אלימות). נמצא שישנם 364 כלי
20 הערכה שונים בתחום בריאות הנפש. המחקר האמור בדק את מידת התקיפה בבתי המשפט
21 של 30 מהם, ביניהם את הסטאטיק לשנת 2016.
- 22
- 23 104. ממצאי המחקר הראו שלמרות ריבוי הערכאות במישור הפדרלי והמדינתי, ישנה כמות
24 מועטה של פסקי דין במשפט האמריקאי שבהם תקפו את התקפות (validity) של אותם
25 כלים לפי המבחנים של הלכת Daubert. הסיבות לכך הן בעיקר כדלקמן: קיומה של
26 תופעה של העדר שקיפות בחוות הדעת של רופאים פסיכיאטריים לגבי כלי ההערכה
27 הספציפי ששימש אותם בהכנת חוות דעתם; גם כשיש גילוי של כלי ההערכה, עדיין אין
28 שקיפות מלאה לגבי אופן יישום כללי על האדם מושא חוות הדעת; בשל העדר השקיפות
29 בגוף חוות הדעת, עורכי הדין אינם מודעים ליישום השגוי או החלקי של כלי ההערכה
30 הרלוונטי ולכן אינם יודעים כיצד לתקוף את חוות הדעת; כלי ההערכה השונים דורשים
31 ידע ומומחיות ושאינם מצויים בידי עורכי דין ושופטים, וזאת על אחת כמה וכמה כאשר
32 אינם יודעים מה באמת נעשה; הבאת חוות דעת נגדית מטעם ההגנה דורשת משאבים
33 כלכליים שבחלק ניכר מהמקרים אינם זמינים. ראו: T.M.S. Neal et. al.,

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 19-12-11817 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

- 1 *Psychological Assessments in Legal Contexts: Are Courts Keeping*
2 *"Junk Science" Out of the Courtroom?*, 20 PSYCHOLOGICAL SCIENCE IN THE
3 .PUBLIC INTEREST 135, 147-155 (2019)
4
- 5 105. המצב בארצות הברית יכול ללמד גם על המצב בישראל. המצב בישראל הוא שחוות הדעת
6 של מעריכי המסוכנות, באופן כללי, וגם ספציפית במקרה שלפני, לוקים בחוסר שקיפות:
7 בין לגבי השיטה או כלי ההערכה שבהם נעשה שימוש; בין לגבי היישום הנכון של הכללים
8 שנקבעו בהם לגבי האדם מושא חוות הדעת; ובין לגבי ההכשרה שעבר מעריך המסוכנות
9 לגבי השיטה או כלי הערכה שבהם עשה שימוש, וזאת לא כל שכן כאשר קיימים כלי הערכה
10 רבים ושונים ושעוברים תיקונים, שינויים ועדכונים לאורך השנים.
11
- 12 106. במישור של התיקוף המשפטי, המצב בישראל הוא שאין פסיקה שדנה בשאלת התיקוף של
13 כלי הערכה שמשמשים מעריכי מסוכנות מינית. בהעדר פסיקה שמכריעה בשאלת התיקוף
14 המשפטי של שיטה או של כלי הערכה מסוימים, בין לשבט ובין לחסד, הדבר מנציח את
15 הגישה הרווחת בקרב מעריכי מסוכנות מינית: העדר גילוי בחוות דעתם של השיטה או כלי
16 ההערכה שבהם השתמשו; העדר גילוי לגבי אופן יישומם במקרה קונקרטי; העדר הקפדה
17 על היישום הנכון והמלא של אותו כלי הערכה על הנבדק. במילים אחרות, נוצר מעגל שוטה:
18 אין תיקוף משפטי מאחר ואין שקיפות, ואין שקיפות מאחר ואין תיקוף משפטי.
19
- 20 107. כמו כן, במישור של התיקוף האמפירי, המצב בישראל הוא שאין מחקרים אמפיריים
21 בשאלת התיקוף של כלי הערכה שונים. אם אין גילוי בחוות הדעת של מעריכי המסוכנות
22 באיזה כלי הערכה השתמשו לבדיקת מסוכנותם המינית של הנבדקים, וזאת תוך יישום
23 אותם כלים כלשונם, ברור שלא ניתן לעשות מחקר אמפירי לגבי כוח החיזוי של אותו כלי
24 הערכה לגבי הקבוצה האתנית שאליה משתייכים אותם נבדקים. ואם אין תיקוף אמפירי,
25 למה שתהיה שקיפות. ושוב, מעגל שוטה: אין תיקוף אמפירי מאחר ואין שקיפות, ואין
26 שקיפות מאחר ואין תיקוף אמפירי.
27
- 28 108. התוצאה המעשית של העדר שקיפות היא הנצחת העדר קיומו של תיקוף משפטי או תיקוף
29 אמפירי בישראל לכלי ההערכה הקיימים בתחום המסוכנות המינית.
30
- 31 109. הנימוק השלישי, הנושא של "תיקוף", בין משפטי ובין אמפירי, הוא תוצר לוואי של
32 הרעיון של "ניסוי וטעייה". אם לא ננסה, לעולם לא נדע אם טעינו, אך גם לעולם לא נדע
33 אם צדקנו. ולענייננו, אם מעריכי מסוכנות מינית בישראל ימשיכו לא ליישם את כלי

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 19-12-11817 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

- 1 ההערכה השונים, כפי שהם, לרבות מנגנון הציונים שיש בהם, לעולם לא תיווצר סיטואציה
2 שבה ניתן יהיה לבדוק אם אותם כלי הערכה עומדים במבחן "התיקוף", או לא.
3
- 4 110. ניקח למשל את הפסיקה שניתנה לגבי שאלת "התיקוף המשפטי" של מכשירים טכנולוגיים.
5 בפסיקה ניתן למצוא דוגמאות רבות של מכשירים טכנולוגיים שונים שנעשה בהם שימוש
6 במלאכת האכיפה של עבירות תעבורה, וזאת על אף שלא הוגדרו בחוק כאמצעים מתאימים
7 לקביעת ממצאים עובדתיים בהליך פלילי. דוגמאות למכשירים אלה הם:
8
- 9 א. מכשיר ה-"ממא"ל" (מד מהירות אלקטרוני) הפועל על טכנולוגיה של גלי רדיו
10 ומטרתו למדוד את מהירות הנסיעה של הרכבים בדרכים (ע"פ 5345/90
11 בראונשטיין נ' מדינת ישראל פ"ד מו (5) 40, להלן **בראונשטיין**; רע"פ 7093/10
12 **מדינת ישראל נ' דריזין** (פורסם בנבו, 1.7.12), להלן **דריזין**).
13
- 14 ב. מכשיר ה-"ממל"ז" (מד מהירות לייזר) הפועל על טכנולוגיה של קרני לייזר וגם
15 הוא מיועד למדוד את מהירות הנסיעה של הרכבים בדרכים (ע"פ 46821/01 **לוי נ'**
16 **מדינת ישראל פ"ד נח (1) 304**, להלן **לוי**).
17
- 18 ג. מכשיר ה-"דבורה" שגם מיועד למדידת מהירות נסיעתם של רכבים בדרכים (רע"פ
19 151/12 **פסטרנק נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 27.5.13).
20
- 21 ד. מכשיר ה-"ינשוף" שמטרתו למדוד את אחוז האלכוהול באויר הנשוף של נהגים
22 על מנת לאכוף את העבירה של נהיגה בשכרות (רע"פ 8135/07 **גורן נ' מדינת ישראל**
23 (פורסם בנבו, 11.2.09), להלן **גורן**; רע"פ 3981/11 **שרביט נ' מדינת ישראל** (פורסם
24 בנבו, 5.7.12)).
25
- 26 111. להלן הכללים המנחים שנקבעו בפסיקה בכל הנוגע לחוקיות השימוש במכשירים
27 טכנולוגיים שונים לצורך קביעת ממצאים עובדתיים בהליך הפלילי ואשר מכוח אותם
28 ממצאים ניתן יהיה לבסס הרשעה:
29
- 30 א. העובדה שמכשיר מסוים לא אושר בהוראות הדין כמכשיר מתאים שמכוחו ניתן
31 לקבוע ממצא עובדתי בהליך פלילי, לא מובילה, מניה וביה, לבטלותו של המכשיר
32 או לבטלות ממצאיו (**גורן**, פסקה יז').
33

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 19-12-11817 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

- 1 ב. בהליך הפלילי, הנטל על התביעה להוכיח אמינות המכשיר שהינה עניין שבעובדה
- 2 והדרך להוכחתה היא בעזרת חוות דעת של מומחים מאותו תחום מדעי שעליו
- 3 נמנה המכשיר (לוי, עמ' 317-318; בראונשטיין, עמ' 51-50).
- 4
- 5 ג. לאחר שיכולתו של המכשיר לספק נתונים מדויקים עומדת, וחוזרת ועומדת, בכור
- 6 ההיתוך של הביקורת השיפוטית, אפשר שיגיע השלב שבו ההכרה באמינות
- 7 המכשיר תהא לנחלת הכלל, ואז לא ידרשו בעלי הדין לשוב ולהוכיח אותו בכל פעם
- 8 מחדש (לוי, עמ' 317).
- 9
- 10 ד. הוכחת אמינותו של המכשיר על ידי התביעה במספר רב של פעמים, לאורך זמן
- 11 ובהקשרים שונים בתיקים שמגיעים לפתחו של בית המשפט, עשויה ליצור "מסה
- 12 קריטית" של פסיקה שיוצרת "חזקה שבעובדה" בדבר אמינותו של המכשיר (לוי,
- 13 עמ' 318 – 320, דריזין, פסקאות 18 – 20).
- 14
- 15 ה. משנוצרה "חזקה שבעובדה" בדבר אמינותו של מכשיר טכנולוגי מסוים, הנטל
- 16 להפרכת האמינות של המכשיר עוברת אל הנאשם (דריזין, פסקה 15).
- 17
- 18 112. הדברים שהובאו לעיל שנאמרו לגבי אפשרות "התיקוף המשפטי" של מכשיר טכנולוגי
- 19 (שמלמד למשל על מהירות נסיעתו של רכב או על רמת שכרותו של הנהג) נכונים גם לעניין
- 20 אפשרות "התיקוף המשפטי" של שיטה או כלי הערכה שממששים מעריכי מסוכנות מינית
- 21 למטרת חיזוי הישנות ביצוען של עבירות מין בעתיד. וביתר פירוט:
- 22
- 23 ראשית, העובדה ששיטה או כלי להערכת מסוכנות מינית לא קיבלו עיגון בהוראות הדין,
- 24 או שטרם עברו תיקוף משפטי בבתי המשפט, איננה פוסלת את אפשרות השימוש בהם;
- 25
- 26 שנית, ברגע שישנה שקיפות בחוות הדעת של מעריכי מסוכנות מינית לגבי השיטה או כלי
- 27 ההערכה שבהם הם השתמשו בעניינו של נבדק, תוך יישום מוקפד על הנבדק של הכללים
- 28 של אותה שיטה או של אותו כלי, הדבר פותח פתח לתקיפת השיטה או הכלי בבית המשפט;
- 29
- 30 שלישית, לאורך זמן, עשויה להיווצר מסה קריטית של פסיקה שמכוחה יינתן "תיקוף"
- 31 משפטי לאותה שיטה או לאותו כלי, דבר שיוצר "חזקה שבעובדה" לגבי אמינות השיטה
- 32 או הכלי כבסיס מהימן לחיזוי מסוכנות מינית. בפועל, לא רק שאין בישראל "מסה
- 33 קריטית" של פסיקה לגבי שאלת "התיקוף המשפטי" של כלי הערכה כלשהו בתחום
- 34 המסוכנות המינית, אלא שאין ולו פסק דין אחד שדן בשאלת "התיקוף המשפטי" של כלי

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 19-12-11817 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

הערכה כלשהו. הסיבה לכך היא ברורה. מאחר ולמעריכי מסוכנות מינית יש נוהג קבוע לא ליישם כלי הערכה כלשהו, כפי שהוא, וזאת בטענה של העדר תיקוף, מטבע הדברים, לעולם לא נוצרה סיטואציה בבתי המשפט שבה התעורר הצורך לדון בשאלת "התיקוף המשפטי" של כלי הערכה כלשהו.

113. **הנימוק הרביעי, לבית המשפט יש כלים משפטיים אפקטיביים להתמודדות עם טענת העדר התיקוף האמפירי.** החשש של מעריכי מסוכנות בישראל לבצע יישום מוקפד של כלי הערכה מסוים שפותח במדינה אחרת כאשר לא תוקף לגבי עברייני מין בישראל, הוא מובן. קיים חשש להיווצרות תוצאה של "אי צדק", וזאת בין על ידי הערכת מסוכנות גבוהה מדי ואז יש הפליה פסולה על רקע אתני, ובין על ידי הערכת מסוכנות נמוכה מדי ואז יש פגיעה בשלום הציבור. עם זאת, בעיני, מדובר "בחשש יתר" שגורם למעריכי המסוכנות להקריב על המזבח של אותו "חשש" את הבסיס המקצועי של חוות דעתם על ידי שימוש סלקטיבי פסול בכלי הערכה שונים.

114. ההתלבטות האם ליישם כלי הערכה שפותח ונבדק לגבי אוכלוסייה מסוימת על אוכלוסייה אחרת כאשר לא עבר תיקוף אמפירי לגבי האוכלוסייה האחרת, איננה ייחודית לישראל. בשל העדר קיומה של פסיקה כלשהי בישראל שדנה בסוגיה זו, מעניין לבדוק כיצד בתי משפט בארצות שבהן נהוגה שיטת המשפט המקובל התמודדו עם הטענה של "העדר תיקוף". אתמקד בפסיקה של שתי ארצות, קנדה ואוסטרליה, שבהן יושמו כלי ההערכה השונים לחיזוי מסוכנות מינית על עברייני מין הנמנים על אוכלוסיית הילידים (indigenous, aboriginal) שלהם מאפיינים תרבותיים ייחודיים לעומת אוכלוסיית הרוב, וזאת על אף שאותם כלי הערכה לא עברו תיקוף לגביהם.

115. לגבי קנדה, אפנה לפסק הדין של בית המשפט העליון שם בענין Ewert v. Canada [2018] 2 S.C.R. 165 (להלן: **Ewert**).

116. בדין הקנדי, לשרות בתי הסוהר יש סמכות להשתמש בכלי הערכה שונים על מנת להעריך את המסוכנות שנשקפת מאסיר מסוים. ההערכה משמשת בסיס לקבלת החלטות שונות בנוגע לאסיר, כגון: באיזה בית סוהר יוחזק (בבית סוהר ברמת אבטחה גבוהה, בינונית או נמוכה), האם לשלבו בתכנית טיפולית או לא, ואם כן, באיזה סוג, וכן האם להמליץ על שחרורו המוקדם ממאסרו, או לא (Ewert, עמ' 174).

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 19-12-11817 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

117. בפסק דין Ewert המערער היה אסיר שבשני אירועים שונים ביצע עבירת מין שבמהלכה חנק למוות את הקורבן ונדון למאסר עולם. המערער השתייך לאחת מקבוצות הילידים בקנדה וטען שלאורך תקופת מאסרו, שרות בתי הסוהר קבע את מסוכנות וקיבל החלטות לגבי תנאי מאסרו ולגבי העדר שחרורו המוקדם, בהסתמך על חמישה כלים שונים של הערכת מסוכנות. הכלים שנעשה בהם שימוש הם: PCL-R, VRAG, Static-99, SORAG ו-VRS-S0.

118. המערער טען שאותם כלים פותחו ונבדקו לגבי קבוצה אתנית שונה מהקבוצה האתנית שאליה הוא משתייך ומעולם לא עברו "תיקוף אמפירי" על מנת לבדוק אם הם מתאימים לשימוש לחיזוי מסוכנות של אדם המשתייך לאוכלוסיית הילידים. לכן, לפי טענתו, עצם השימוש באותם כלים הפלה אותו לרעה על רקע השתייכותו האתנית, הציב אותו שלא כדין בדרגת מסוכנות גבוהה יותר מדרגת המסוכנות האמתית שלו, ולכן נפגעו זכויותיו החוקתיות לחרות ולשוויון.

119. בית המשפט העליון בקנדה קבע כדלקמן:

א. במקרה זה, נוצר חשש אצל שרות בתי הסוהר, וזאת לאור הניסיון המצטבר של שנים, שייתכן שהשימוש בכלי ההערכה האמורים, הציב אסירים ילידים בדרגת מסוכנות גבוהה יותר מזו של אסירים אחרים שאינם ילידים. לכן, נקבע שעל שרות בתי הסוהר לערך מחקר אמפירי לבדיקת החשש האמור. כמו כן, נקבע שכלל שהחשש יתברר כנכון יש להפסיק להשתמש באותם כלים (Ewert, עמ' 190-199).

ב. אמנם הנטל הוא על המדינה להוכיח את מסוכנותו של המערער, אך ככל שהוא טוען שכלי הערכה שכבר נמצא אמין לחיזוי מסוכנות מינית, גם אם על קבוצה אתנית אחרת, הוא בלתי אמין בעת שמיושם דווקא על הקבוצה האתנית שאליה הוא משתייך, עליו הנטל להוכיח את טענתו במאזן ההסתברויות (Ewert, עמ' 202).

ג. אין די בכך שהמערער יוכיח שקיימת אי וודאות לגבי רמת הדיוק של כלי ההערכה האמורים בחיזוי מסוכנות מינית של נבדק מקבוצת הילידים, אלא חובה עליו להוכיח את מרווח הטעות שנובע מההטיה התרבותית הנטענת כנגד כלי ההערכה. אם מדובר במרווח קטן ומינורי שאיננו משנה את הבסיס העיוני והמעשי שעליו מושתת כלי ההערכה, הוא לא יזכה לסעד אופרטיבי כלשהו. באותו מקרה,

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 19-12-11817 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

- 1 המערער לא הצליח להוכיח את מרווח הטעות ולכן לא הצליח לערער את האמינות
2 (reliability) של כלי ההערכה שנעשה בהם שימוש לגביו. לפיכך, נדחו טענותיו
3 שנפגעו זכויותיו החוקתיות לחרות ולשוויון וגם נדחתה בקשתו להורות לשרות
4 בתי הסוהר להפסיק להשתמש באותם כלים לגביו ולגבי אסירים ילידים באופן
5 כללי (Ewert, עמ' 201-204).
- 6
- 7 120. לגבי אוסטרליה, כלי ההערכה השונים שפותחו באירופה ובצפון אמריקה בתחום
8 המסוכנות המינית, לא תוקפו באוסטרליה, לא על אוכלוסיית הילידים וגם לא על
9 אוכלוסיית הרוב, ואף על פי כן הם מיושמים על עברייני מין מכלל האוכלוסייה. ראו:
10 Alfred Allan et.al, *Assessing the Risk of Australian Indigenous Sexual*
11 *Offenders Reoffending: A Review of the Research Literature and Court*
12 *Decisions*, 26 PSYCHIATRY, PSYCHOLOGY AND LAW 274, 275 -277 (2019)
13 (להלן: **Allan**).
- 14
- 15 121. בעת שהועלתה טענה של "העדר תיקוף" על ידי עברייני מין שנמנו על אוכלוסיית הילידים
16 כנגד כלי ההערכה שיושם לגביהם, בתי המשפט באוסטרליה פיתחו מספר כללי זהירות
17 מנחים לבחינת חוות הדעת של מעריך המסוכנות:
18
- 19 א. ראשית, אין להתעלם מכלי הערכה רק בשל כך שלא תוקף: על מעריכי המסוכנות
20 לגלות בפני בית המשפט את מגבלותיו של כלי הערכה שנעשה בו שימוש ומה
21 הביקורת שיש לגביו, לרבות אם הם מודעים לאפשרות קיומה של הטיה תרבותית
22 לגביו (Allan, עמ' 286-288). לאחר מכן, בית המשפט יבחן את חוות הדעת
23 בזהירות הראויה ומתוך מודעות לאותן מגבלות, אך אין משמעות הדבר שהוא
24 יתעלם מכלי ההערכה או לא ייחס לו משקל (Director of Public Prosecutions v. GTR [2008] WASCA 187 para. 161-162, Allan (WA) v. GTR [2008] WASCA 187 para. 161-162, עמ' 278).
- 25
- 26
- 27 ב. שנית, חובת שקיפות. נקבע שחובה על מעריכי מסוכנות לגלות בחוות דעתם את
28 השיטה ואת כלי ההערכה שבהם השתמשו. יש לפעול בשקיפות מלאה ולהסביר
29 לבית המשפט את הבסיס המחקרי של כלי ההערכה שבו נעשה שימוש. באחד
30 מפסקי הדין מעריך המסוכנות גילה בחוות דעתו שהשתמש בכלי האקטוארי
31 שמכונה PCL-R, אך נתן רק את הציון הסופי לגבי מכלול הפקטורים שיש בו מבלי
32 לפרט את הציון לכל פקטור בנפרד ומבלי להסביר מה טווח הציונים לכל פקטור.

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 19-12-11817 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

1 לכן, נקבע שחוות הדעת לוקה בחוסר שקיפות ואין לייחס לה כל משקל (Director
2 .(of Public Prosecutions (WA) v. Woods, [2007] WASC 320, para. 84
3 (להלן: Woods)).
4

5 ג. שלישית, שכל ישר. בעת שנעשה שימוש בכלי הערכה שכולל בתוכו 22 פקטורים
6 (במקרה זה, היה מדובר ב-RSVP), כאשר הגיוני וטבעי שהם פקטורים שקשורים
7 במסוכנות מינית, אין חובה להוכיח את הבסיס המחקרי מאחורי כל פקטור בנפרד
8 (Woods, פסקה 82).
9

10 ד. רביעית, הגדרת רמת ההוכחה הנדרשת: הליך של צו פיקוח הוא הליך פלילי ועל
11 המדינה להוכיח את מסוכנותו המינית של האדם מושא צו הפיקוח "בהסתברות
12 גבוהה", שהיא רמת הוכחה ייחודית לדין באוסטרליה, שהיא מצד אחד
13 משמעותית גבוהה יותר ממאזן ההסתברויות ומצד שני עדיין נמוכה יותר מרמת
14 ההוכחה של מעל לכל ספק סביר (The State of Western Australia v. Latimer
15 .[2006] WASC 235 para. 13).

16
17 ה. חמישית, אפשרות לפסילה פרטנית של כלי הערכה מסוים לגבי קבוצה מסוימת.
18 אם יוכח בפני בית המשפט שכלי הערכה מסוים לא ראוי ליישום על עבריין מין
19 שנמנה על אוכלוסיית הילידים, אזי אותו כלי הערכה ייפסל רק לגבי אותה
20 אוכלוסייה. כך למשל, באחד מפסקי דין נקבע שהכלי האקטוארי 99 Static איננו
21 ראוי לשימוש לגבי עברייני מין מאוכלוסיית הילידים שמתגוררים באזורים
22 מרוחקים ומבודדים מחמת חשש להטיה תרבותית, וזאת מבלי לקבוע שהכלי
23 האמור פסול לשימוש לגבי כלל האוכלוסייה באוסטרליה (Director of Public
24 Prosecutions (WA) v. Samson [2014] WASC 199, para. 48-51).

25 122. על כן, המסקנה של חוקרים באוסטרליה בתחום הערכת מסוכנות מינית היא שעל מערכי
26 המסוכנות להמשיך להשתמש בכלי ההערכה השונים שפותחו באירופה ובצפון אמריקה על
27 אף שלא תוקפו לגבי האוכלוסייה באוסטרליה, וזאת הן לגבי האוכלוסייה הכללית והן לגבי
28 אוכלוסיית הילידים (Allan, עמ' 288-289).
29

30 123. הניסיון המשפטי בקנדה ובאוסטרליה מלמד אותנו שניתן להשתמש בכלי ההערכה השונים
31 בתחום המסוכנות המינית גם אם לא עברו תיקוף אמפירי. כמו כן, לבתי המשפט יש כלים
32 משפטיים יעילים למניעת תוצאה של "אי צדק" שעלולה לנבוע מהעדר קיומו של תיקוף
33 אמפירי: בית המשפט עשוי להורות לרשויות השונות להכין דו"ח אמפירי לגבי אופן יישומו

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 19-12-11817 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

של כלי הערכה על קבוצה מסוימת; בית המשפט עשוי להורות להפסיק להשתמש בכלי הערכה מסוים לגבי קבוצה מסוימת אבל לא לגבי קבוצה אחרת; בית המשפט יכול להקפיד עם שני הצדדים, המדינה והנבדק, בשאלות של נטל ההוכחה ורמת ההוכחה על מנת למנוע עיוות דין; בית המשפט יכול לחייב מעריך מסוכנות לפעול בשקיפות מלאה ולהפחית ממשקלה של חוות דעת אם היא לוקה בחוסר שקיפות; לבית המשפט יש גם את הכלים הראייתיים לדחות טענות של הפליה פסולה שמועלות ללא בסיס ראייתי מתאים.

124. לסיכום, הטענה של מעריכי מסוכנות מינית בישראל שלא נעשה "תיקוף" לכלי ההערכה השונים שפותחו באירופה, קנדה ובארה"ב בתחום המסוכנות המינית לגבי האוכלוסייה בישראל, ולכן אינם מיישמים על הנבדקים את אותם כלים, כפי שהם, היא בלתי משכנעת. בנסיבות אלה, מן הראוי להפסיק להיאחז בה.

3. ז. הפגם השלישי: לגבי הפקטורים הסטטיים

125. בעמוד 15 לחוות הדעת של מעריכת המסוכנות נאמר כדלקמן:

"פקטורים סטטיים: נשוי, שמר על רצף תעסוקתי, פגע בקורבנות ממין נקבה. פקטורים אלו אינם מעלים מסוכנות מינית. גילו, 54.5, קשור במסוכנות מינית מופחתת אמנם, אך לאור העובדה שביצע את העבירה בהיותו באותה קבוצת גיל, יש להתייחס לפקטור גיל כמפחית מסוכנות, בזהירות המתבקשת. כמו כן חשוב להדגיש, כי הספרות העדכנית מדברת על כך שגיל מבוגר אינו מהווה גורם ממתן מסוכנות מובהק אצל עברייני מין שפגעו בילדים/ילדות.

עם זאת, נמצאו גורמים מעלי מסוכנות: עברייני מין רצידיוויסט, אשר פגע בשתי קורבנות, מקבוצות גיל שונות / קורבן בת 10.5 וקורבן בת 15 (החלוקה לקבוצות גיל על פי המחקרים). כמו כן, הקורבן בת ה-15 (בגין הפגיעה בה ריצה מאסר קודם), היתה קורבן מזדמן, זרה, שאינה בת משפחה. הקורבן נשוא העבירה הנוכחית (בת 10.5), מוכרת, אך אינה בת משפחה. שתי העבירות בוצעו ברשות הכלל ותוך שימוש בכוח. בעברו הרשעה בגין אלימות. קיים תיק סגור בגין עבירת מין. כל הגורמים הללו נמצאו בספרות המחקרית בתחום הערכת המסוכנות המינית

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 11817-12-19 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

1 כגורמים המקושרים, סטטיסטית, עם שיעורים גבוהים, יחסית,
2 לרצידיביזם מיני."

3
4 126. מעריכת המסוכנות לא גילתה לקורא בחוות הדעת מהיכן נלקחו הפקטורים הסטטיים
5 שבחרה ליישם על המשיב, קרי מאיזו שיטה ומאיזה כלי. כמו כן, בפרוט' עמ' 9 ש' 15 – 19
6 ציינה את הדברים הבאים:

7
8 "לשאלת בימ"ש כאשר בחוות הדעת נרשם פקטורים סטטיים
9 מאיזה כלי זה נלקח, אני משיבה שזה נלקח ממחקרים שעליהם
10 מבוססים הכלים ובעצם כשאני כותבת פקטורים סטטיים זה
11 בנק של פקטורים שאנו מכירים ממחקרים ומקושרים לרמות
12 כאלה ואחרות. אני מאשרת לשאלת בימ"ש שבכלים שונים יש
13 פקטורים סטטיים שונים."

14
15 (ההדגשות שלי – ה'א'ש')

16
17 127. מאחר ובכלי הערכה שונים משתמשים בפקטורים שונים ולא מדובר ברשימת פקטורים
18 אחידה לכל סוגי כלי ההערכה, היה על מעריכת המסוכנות לגלות מהיכן לקחה את רשימת
19 הפקטורים שראתה לנכון לכלול אותן בחוות דעתה וליישמן על המשיב.

20
21 128. בהמשך, מעריכת המסוכנות ציינה את הדברים הבאים (פרוט' מיום 6.8.20, עמ' 10 ש' 19
22 – 22):

23 "אנחנו לא משתמשים בסטאטיק 99 כפי שהוא, אני לא עושה לו
24 סטאטיק ונותנת לו ציון, אני לא משתמשת בו כפי שהוא, אלא
25 מתייחסת לפקטורים שמופיעים בסטאטיק ואני נותנת להם
26 ביטוי בהערכת המסוכנות, משום שזה מבוסס מחקרית.
27 הפקטורים שנמצאים בו לא לוקטו מהאוויר, הם מבוססים
28 מחקרית."

29
30 (ההדגשות שלי – ה'א'ש')

31
32 129. עיינו הרואות כי הכלי שממנו מעריכת המסוכנות לקחה את רשימת הפקטורים
33 הסטאטיים שאותם יישמה על המשיב, הוא הסטאטיק. עובדה זו גולתה לראשונה רק

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 11817-12-19 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

- 1 בחקירה הנגדית. בנוסף, לא גולה אם מדובר בסטאטיק העדכני משנת 2016, או שמה
- 2 בגרסה הקודמת שלו משנים קודמות.
- 3
- 4 130. בהחלטה שנתתי בעניין **פלוני**, עמדתי בהרחבה על תוכנו ומהותו של הסטאטיק העדכני
- 5 משנת 2016. כמו כן, פירטתי את רשימת הפקטורים שכלולים בו ואת מנגנון הציונים שנהוג
- 6 בו לגבי כל פקטור בנפרד (ראו פסקאות 39-79 להחלטה האמורה).
- 7
- 8 131. ודוק, אין זה מתפקידו של בית המשפט לבצע בעצמו את מתן הציונים לכל פקטור בנפרד.
- 9 כל מטרתו של הפירוט שנעשה בהחלטה בעניין **פלוני**, לרבות ההסבר לגבי מנגנון הציונים
- 10 ומתן ציון לנבדק לכל פקטור בנפרד וכן המיקום של אותו נבדק בסולם המסוכנות שייחודי
- 11 לסטאטיק משנת 2016, הייתה כדי להמחיש בפני הקורא את מה שהיה על מעריכת
- 12 המסוכנות באותו תיק לעשות בגוף חוות דעתה ובפועל לא עשתה זאת.
- 13
- 14 132. במקרה שבפני, מאחר ומעריכת המסוכנות בחרה ליישם על המשיב דווקא את רשימת
- 15 הפקטורים שמופיעים בכלי ההערכה האקטוארי שידוע כ"סטאטיק", ולא רשימת
- 16 פקטורים אחרת מתוך כלי הערכה אחר, היה עליה לבצע יישום מוקפד על המשיב של אותו
- 17 כלי הערכה, על כרעיו ועל קרביו.
- 18
- 19 133. השימוש הסלקטיבי שמעריכת המסוכנות עשתה בסטאטיק, כך שהיא לקחה ממנו רק חלק
- 20 מסוים ויישמה אותו על המשיב (את רשימת הפקטורים הסטאטיים שיש בו) וזנחה חלקים
- 21 אחרים (החובה לתת ציון לכל פקטור לפי כלליו של אותו כלי הערכה, מתן ציון כולל לכל
- 22 הפקטורים וכן דירוג מיקומו של המשיב בסולם המסוכנות שייחודי לאותו כלי הערכה),
- 23 אומר דרשני. הסלקטיביות ביישום מובילה למסקנה שיש לייחס לחוות הדעת משקל נמוך
- 24 ביותר, אם בכלל.
- 25
- 26 134. בית המשפט איננו מתערב בשיקול דעתה של מעריכת המסוכנות מאיזה כלי הערכה, וזאת
- 27 מתוך מגוון כלי ההערכה האקטואריים שנהוגים בתחום הערכת המסוכנות המינית, עליה
- 28 לדלות את הפקטורים הסטאטיים שאותם היא סברה שראוי ליישם על המשיב. עם זאת,
- 29 משבחרה לקחת את הפקטורים הסטאטיים דווקא מהסטאטיק, עליה להשלים את
- 30 המלאכה וליישם על המשיב את אותו כלי כפי שהוא, ללא כחל וסרק, לרבות גילוי הציון
- 31 שקיבל המשיב בכל אחד מהפקטורים, מה הציון הסופי שלו והיכן הוא ממוקם בסולם
- 32 המסוכנות שייחודי לסטאטיק.
- 33
- 34 135. בעדותה של מעריכת המסוכנות בבית המשפט היא ציינה את הדברים הבאים:

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 11817-12-19 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

1

2 א. ראשית, היא עושה שימוש בפקטורים הסטטיים שמופיעים בסטאטיק מאחר

3 ומדובר בפקטורים שמבוססים מחקרית כקשורים בחיזוי מסוכנות מינית (פרוט'

4 מיום 6.8.20, עמ' 10 ש' 16-21). ללמדך, שלפי גישתה, מדובר בכלי אקטוארי אמין

5 שיש לעשות שימוש בו ולהסתמך עליו.

6

7 ב. שנית, היא לא יישמה את מנגנון הציונים המופיע בסטאטיק על המשיב מאחר

8 ומדובר בכלי אקטוארי שמטבעו הוא בעל אופי אבסטרקטי שדן בסיכוי

9 הסטטיסטי שאחרים שאינם המשיב יבצעו עבירות מין. לפי עדותה, הנתונים

10 הסטטיים שמופיעים בסטאטיק אין בהם די ולכן היא החליטה להשתמש ב-

11 "שיטה" אחרת שאיננה אקטוארית והיא ה- Structured Professional

12 Judgment, ששמה דגש על הפקטורים הדינאמיים (פרוט' מיום 6.8.20, עמ' 9 ש'

13 32 עד עמ' 10 ש' 10).

14

15 136. מעריכת המסוכנות איננה רשאית לאחוז בחבל משני קצותיו: מצד אחד לטעון שהפקטורים

16 הסטטיים שייחודיים לסטאטיק, שהוא כלי הערכה בתוך בשיטה האקטוארית, הם

17 מבוססים מחקרית ולכן מבחינתה מדובר בפקטורים מהימנים שהיא בוחרת לעשות בהם

18 שימוש וליישם על המשיב; ומצד שני, לאחוז בביקורת הידועה שיש על הסטאטיק שאין

19 בו פקטורים דינאמיים, כאמתלה כדי לא ליישם על המשיב את מנגנון הציונים שיש

20 בסטאטיק.

21

22 137. מעיון בפסיקה של ארצות שבהן נהוגה שיטת המשפט המקובל ושבה נדונה שאלת הערכת

23 המסוכנות של אדם שביצע עבירות מין, עולה שכאשר בית המשפט מתאר בהחלטתו את

24 תכניה של חוות הדעת שהונחה בפניו מטעם מעריך המסוכנות, אנו למדים שבחוות הדעת

25 יש שקיפות מוחלטת. ראו למשל, למען ההמחשה, את הפסיקה שלהלן:

26

27 א. קנדה. פסק דין משנת 2020 באונטריו: R. v. Jarrar, [2020] ONSC 4424.

28 במקרה זה מעריך המסוכנות המינית השתמש בשלושה כלי הערכה שונים שבכל

29 אחד מהם יש מנגנון ציונים שייחודי לו לגבי הפקטורים המופיעים בו. להלן כלי

30 ההערכה: PCL-R, Static 99R ו-SORAG. מעריך המסוכנות גילה בחוות

31 דעתו את שמות הכלים שבהם השתמש ובכל אחד מהכלים יישם את כלליו כפי

32 שהם תוך מתן ציון לכל פקטור שייחודי באותו כלי, נתן את הציון הכולל והסביר

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 11817-12-19 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

את מיקומו של הנבדק בסולם המסוכנות שייחודי לכל אחד מהכלים בנפרד (ראו פסקאות 67, 68, ו-70 לפסק הדין).

ב. אנגליה. פסק דין משנת 2012: R. v. Wilmot [2012] EWHC 3139 (Admin). במקרה זה מעריך המסוכנות המינית עשה שימוש בכלי ההערכה הבאים: PCL-R, Risk Matrix 2000 ו-HCR-20. כל אחד מהכלים יושם כפי שהוא. אם היה ציון לתת הוא ניתן, אם היה ציון סופי הוא גם ניתן ואם היה סולם מסוכנות שייחודי לכלי מסוים הוא יושם וגולה בגוף חוות הדעת מה מיקומו של הנבדק בתוך אותו סולם.

ג. ארה"ב. פסק דין משנת 2018 של ערכאה פדראלית בצפון קרוליינה: US v. Schmidt, 295 F. Supp. 3d 586. מחוות הדעת של מעריך המסוכנות עלה שנעשה שימוש בשלושה כלים: Static 99R, Static-2002R ו-SVR-20. היה גילוי של כלי ההערכה השונים, היה יישום של כל כלי הערכה כפי שהוא, ניתנו ציונים למשיב בפקטורים השונים והיה גילוי של מיקומו של הנבדק בסולם המסוכנות שייחודי לכל כלי בנפרד (עמ' 593-594 לפסק הדין).

ד. אוסטרליה. פסק דין משנת 2019 במדינת ניו סאות' ויילס. State of New South Wales v. Cook [2019] NSWSC 51. מעריך המסוכנות עשה שימוש בכלי ההערכה הבאים: LSI-R, Static 99R, Static-2002R, Stable-2007, כמו כן נעשה שילוב בין השלושה האחרונים, וגם נעשה שימוש בכלי הידוע כ-RSVP (שהוא כלי בתוך השיטה המכונה Structured Professional Judgment). מפסק הדין עולה שבחוות הדעת של מעריך המסוכנות, יש אזכור של הכלי, יישום קונקרטי של כל כלי בנפרד כפי שהוא, מתן ציונים לנבדק לכל פקטור בנפרד, ולבסוף הגדרת מיקום הנבדק בסולם המסוכנות שייחודי לאותו כלי (ראו פסקאות 137 ועד 159 לפסק הדין).

138. עיינו הרואות כי בארצות המשפט המקובל מעריכי המסוכנות מגלים בחוות דעתם לקורא את השיטה, את הכלי, מיישמים כל כלי כפי שהוא ועל פי כלליו, מגלים את הציון שקיבל הנבדק בכל פקטור שמופיע בכלי וכן מגלים לקורא את מיקומו של הנבדק בסולם המסוכנות שייחודי לאותו כלי. ואם כך בכל אלה, ישאל השואל, למה בישראל לא ?

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 11817-12-19 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

139. בעמ' 7 לסטאטיק לשנת 2016 נאמר כדלקמן:

"It is important to score all items according to the scoring rules in this coding manual. Although the coding rules may not address all possible situations (requiring some professional judgment) and there may be some situations where the coding rules seem counter-intuitive because of the nuances of a particular case, it is important to stick to these coding rules as much as possible and not to override them with your own judgment (even when strict adherence to the coding rules seem silly). The reason that it is necessary to stick to the coding rules as closely as possible is because the further you deviate from the rules, the less applicable the research base behind the scale will be, and the normative data from the scale (e.g., percentiles, risk ratios, and recidivism estimates) may no longer be applicable. In order to benefit from the evidence base that supports the use of the scale, you must use the scale in a way that is consistent with the manual."

(ההדגשות שלי – ה'א"ש')

140. עיינו הרואות כי הסטאטיק אוסר במפורש על מעריך המסוכנות לעשות בו שימוש סלקטיבי ומורה על הקפדה ביישום מנגנון הציונים שיש בו. מעריך המסוכנות מנוע מלהפעיל שיקול דעת עצמאי וליטול מתוך הכלי של הסטאטיק חלקים מסוימים תוך זניחת חלקים אחרים ממנו, וזאת גם אם הדבר נראה לו נכון לעשות מבחינה אינטואיטיבית בשל נסיבותיו המיוחדות של מקרה מסוים. לפי הסטאטיק, הסיבה שיש להקפיד ליישם את מנגנון הציונים שבו, לרבות השימוש בסולם המסוכנות שייחודי בו, היא שאם לא כך, נשמט הבסיס העיוני והמעשי של הסטאטיק כמקור לחיזוי מסוכנות מינית. דברים כדורבנות שממחישים היטב את עומק הטעות של מעריכת המסוכנות בעת שעשתה יישום סלקטיבי

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 11817-12-19 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

של הסטאטיק לשנת 2016 על המשיב, דבר שמוביל לקריסה של הקביעה בחוות דעתה שמסוכנותו המינית של המשיב היא "גבוהה".

141. כעת, כל שנותר לעשות לעניין הפגם שנפל בחלק בחוות הדעת של מעריכת המסוכנות שעניינו "הפקטורים הסטאטיים", הוא ליישם על חוות הדעת את הלכת Daubert כפי שנקלטה במשפט הישראלי.

142. ודוק, במקרה שבפניי כלל לא מתעוררת שאלת התיקוף המשפטי של הסטאטיק שממנו לקחה מעריכת המסוכנות את רשימת הפקטורים הסטאטיים שיושמו על המשיב, אלא שאלה הרבה יותר בסיסית, והיא האם הדרך הסלקטיבית שבה בחרה מעריכת המסוכנות להשתמש בסטאטיק, עומדת במבחני הלכת Daubert.

143. נזכיר את המבחנים של הלכת Daubert, כפי שסוכמו בהלכת **מצגורה** (פסקה 11 לחוות דעתו של כבוד השופט הנדל): ראשית, האם הדיסציפלינה המדעית עליה התבסס המומחה נחשפה לביקורת עמיתים (peer review); שנית, האם היא מופיעה בפרסומים מדעיים מוכרים; שלישית, האם היא מקובלת על החוקרים בדיסציפלינה הרלוונטית (general acceptance); רביעית, האם יש לה שיעור טעות ידוע; חמישית, האם יש כללים ברורים ליישומה.

144. ולענייננו, על המבקשת להוכיח שהאופן שבו מעריכת המסוכנות בחרה לעשות שימוש סלקטיבי בסטאטיק, כך שהיא מצד אחד לוקחת ממנו את כל רשימת הפקטורים הסטאטיים על מנת ליישם על המשיב ומצד שני זונחת את מנגנון הציונים שיש בו לגבי כל פקטור בנפרד וגם לא נותנת את הציון הסופי וגם לא את מיקומו של המשיב בסולם המסוכנות שייחודי לסטאטיק, היא שיטה שעומדת במבחני הלכת Daubert. וביתר הרחבה, יש להוכיח את הדברים הבאים:

א. ראשית, יש להוכיח שיישום סלקטיבי מעין זה עבר ביקורת עמיתים, קרי חוקרים בתחום של הערכת מסוכנות מינית מסכימים שמותר לפעול כך.

ב. שנית, יש להראות שיישום סלקטיבי מעין זה יש לו עיגון בפרסומים מדעיים מוכרים.

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 19-12-11817 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

- 1 ג. שלישית, יש להוכיח שיישום סלקטיבי מעין זה מקובל על החוקרים בדיסציפלינה
- 2 הרלוונטית, קרי על החוקרים שחיברו את הסטאטיק או חוקרים אחרים
- 3 שמומחים לנושא של הערכת מסוכנות מינית ומכירים היטב את אותו כלי.
- 4
- 5 ד. רביעית, יש להוכיח את שיעור הטעות הידוע של שימוש סלקטיבי מעין זה
- 6 בסטאטיק ומה השפעתה של אותה טעות על הערכת המסוכנות בעניינו של המשיב.
- 7
- 8 ה. חמישית, יש להוכיח שיש כללים ברורים ליישום הסלקטיבי של הסטאטיק.
- 9
- 10 145. במקרה שבפני, כל התנאים האמורים לא הוכחו ולכן ברור שחוות הדעת של מערכת
- 11 המסוכנות איננה עומדת במבחני הלכת Daubert. יוזכר, הלכת Daubert כפי שנקלטה
- 12 במשפט הישראלי נוגעת לשאלת קבילותה של חוות הדעת, ולא לשאלת משקלה (מצגורה),
- 13 פסקה 13 לחוות דעתו של כבוד השופט הנדל). במילים אחרות, העובדה שחוות הדעת איננה
- 14 עומדת במבחני הלכת Daubert, מובילה למסקנה שיש לפסול את חוות הדעת כראייה
- 15 בתיק.
- 16
- 17 הפגם הרביעי: לגבי הפקטורים הדינאמיים
- 18
- 19 146. בעמודים 15-16 לחוות הדעת של מערכת המסוכנות נאמר כדלקמן:
- 20
- 21 "פקטורים דינאמיים: קיימת אמנם מערכת תמיכה בקהילה,
- 22 אולם זו מצומצמת ולא תוכל לספק את היקף הפיקוח הנדרש
- 23 במקרה זה. אשתו של הנבדק נמצאה, הן על ידי בית המשפט והן
- 24 על ידי קצין הפיקוח כבלתי מתאימה לשמש עבורו גורם פיקוח
- 25 וכיום בנו הוא היחיד המשמש גורם פיקוח, והוא בחור צעיר,
- 26 שבמקביל, מנהל את חייו ומתקשה, כך מדווח הנבדק, ללוות את
- 27 אביו באופן תמידי.
- 28
- 29 כאמור, מדובר באדם בעל יכולות קוגניטיביות נמוכות.
- 30 בבדיקותיו מתנהל באופן מניפולטיבי, המשולב באינטליגנציה
- 31 נמוכה. אינו לוקח אחריות על מעשיו, חסר כל אמפתיה
- 32 לקורבנות, חסר תובנה לגורמי מניעה פנימיים ואולם הוא מצליח
- 33 להיענות ולהישמע לגורמי מניעה חיצוניים, כגון הפיקוח, סנקציה

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 11817-12-19 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

משפחתית או איום בסנקציה עונשית. הוא מצהיר אמנם שמודע
למצבי סיכון, אך בפועל, אינו מגלה מוטיבציה להימנע מהם, כמו
למשל רצונו לעבוד בניקיון בניין שמתגוררות בו קטינות, והקורבן
עצמה. יכולות ההכללה וההפשטה נמוכות וככל הנראה מקשות
עליו לגלות אמפתיה ולהפנים מסרים טיפוליים. אינו מגלה
תובנה ואת הצורך שלו בטיפול והמוטיבציה שלו לטיפול היא
נמוכה ביותר. עדיין, מומלץ טיפול המותאם ליכולותיו
הקוגניטיביות. חשוב לזכור, שניסיון העבר מלמד שהנבדק
מתקשה לשמר תכנים טיפוליים לזמן ארוך.

אמנם, ללא אבחנה של סטייה מינית ואולם בהיותו מאובחן כמי
שמשתייך לעברייני המין המצביים "situational", הוא מתאפיין
בהתנהגות מינית שהיא אופורטוניסטית ואימפולסיבית, ומשום
כך, בהיעדר פיקוח, ובהיעדר מנגנוני מניעה פנימיים ובהיעדר
טיפול מותאם, מסוכנותו היא גבוהה. זאת ועוד דיווחיו של
הנבדק באשר לתפקודו המיני, הם אינם עקביים וסותרים.
בבדיקה קודמת דיווח על בעיות בתפקוד המיני, בגין גם פנה
לגורם רפואי, ובבדיקה הנוכחית הכחיש זאת וטען ל"המצאה"
של הבודק. בעיות בתפקוד המיני מהוות גורם דחק, וכשגורם זה
אינו מטופל ואינו מעובד, עלול להוות גם גורם סיכון.

147. בגוף חוות הדעת לא נאמר דבר מהיכן נלקחו הפקטורים הדינאמיים שצוינו לעיל ושאותם
בחרה מעריכת המסוכנות ליישם על המשיב, קרי מאיזו שיטה של הערכת מסוכנות ומאיזה
כלי הערכה. בחקירתה הנגדית בבית המשפט, מעריכת המסוכנות ציינה שהיא השתמשה
בשיטה של (SPJ) Structured Professional Judgment. כמו כן, בפרוטוקול מיום
6.8.20 עמ' 10 ש' 16-19 היא אמרה את הדברים הבאים:

"לשאלת בימ"ש למה SPJ לא מופיע בחוות הדעת אני משיבה
שאין לי תשובה לזה, מאז ומתמיד כך עשינו את הערכת
המסוכנות שלנו, לא נדרשנו אף פעם לומר איך אנו עושים את זה
כמו שאף פעם לא ביקשו מאתנו להכניס להערכת מסוכנות את
הניסיון שלנו".

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 11817-12-19 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

148. בהמשך עדותה הסבירה שבארה"ב ובקנדה נהוג להשתמש בסטאטיק, ככלי ששייך לשיטה האקטוארית ואשר כולל רק פקטורים סטאטיים, תוך שילובו עם כלי הערכה אחר שידוע כ- Stable-2007 ואשר כולל בתוכו פקטורים דינאמיים. כמו כן, הסבירה שהשילוב שבין השניים מוכנס לטבלה מובנית שנותנת תוצאה של הערכת מסוכנות (פרוט' מיום 6.8.20 עמ' 10 שורות 1-16). ישאל השואל, האם מתוך ניסיון לנאמנות חלקית לדרך השילוב האמורה, מעריכת המסוכנות לקחה את הפקטורים הדינאמיים שאותם יישמה על המשיב דווקא מתוך ה-Stable-2007, וזאת בדומה לפקטורים הסטאטיים שלקחה מהסטאטיק? למעשה, הדבר לא הובהר, לא בחוות דעתה ולא בעדותה בבית המשפט.
149. מעיון בספרות המחקרית, עולה שבתוך השיטה האקטוארית להערכת מסוכנות מינית יש כלי הערכה שנקרא Stable-2007 ושכולל בתוכו 13 פקטורים. בכלי יש מנגנון של מתן ציון לכל פקטור בנפרד ולבסוף ניתן ציון סופי שמכוחו ניתן למקם את הנבדק על אחת משלוש דרגות בתוך סולם המסוכנות שייחודי לאותו כלי: מסוכנות גבוהה, מסוכנות בינונית ומסוכנות נמוכה. ראו: P.K. Hanson, L.M. Helmus & A.J.R. Harris, *Assessing the Risk and Needs of Supervised Sexual Offenders: A Prospective Study Using Stable-2007, Static 99R and Static-2002R*, 42 CRIMINAL JUSTICE AND BEHAVIOR 1205, 1209 (2015).
150. השאלה מה מקורם של הפקטורים הדינאמיים שמעריכת המסוכנות בחרה ליישם על המשיב, לא אמורה להיות "חידה" שעל המשיב או בית המשפט לנסות לפתור, או לאתר את "הרמזים" שמאחוריה.
151. ואם בחידה עסקינן, ננסה בכל זאת לפענחה, ואז קיימות שתי אפשרויות:
- א. אפשרות אחת: הפקטורים הדינאמיים שמופיעים בחוות הדעת נלקחו מתוך "שיטה" הקרויה "אקטוארית". האמירה הזו עדיין לא מבהירה לנו מה מקורם של הפקטורים הדינאמיים שיושמו על המשיב, וזאת מאחר ובשיטה האקטוארית ישנם סוגים שונים של כלי הערכה שבכל אחד מהם יש רשימת פקטורים שונה. ולכן, חובה על מעריכת המסוכנות להתקדם לשלב הבא ולהבהיר מאיזה "כלי" בתוך השיטה האקטוארית נלקחו אותם פקטורים. כלי אפשרי אחד הוא כלי ההערכה שנקרא Stable-2007. אם מעריכת המסוכנות אכן השתמשה ב-Stable-2007, ולא גילתה זאת בחוות דעתה, הרי שכשלה באי שקיפות. ואם

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 19-12-11817 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

השתמשה ב-Stable-2007, ולא יישמה אותו כלשונו אלא באופן סלקטיבי, הרי שכלשה פעמיים, פעם באי שקיפות ופעם בסלקטיביות.

ב. אפשרות שנייה: הפקטורים הדינאמיים שמופיעים בחוות הדעת נלקחו מתוך "שיטה" הקרויה Structured Professional Judgment (להלן: **SPJ**). אך גם אמירה זו לא מבהירה לנו מה מקורם של הפקטורים הדינאמיים שמופיעים בחוות הדעת וזאת מאחר וגם בשיטת ה-SPJ ישנם סוגים שונים של כלי הערכה שבכל אחד מהם יש רשימת פקטורים שונה. דוגמאות לכלי הערכה אלה הם: HCR-20, RSVP, SVR-20. אם מעריכת המסוכנות השתמשה בשיטת ה-SPJ, תוך שימוש בכלי מאוד מסוים בתוך שיטת ה-SPJ ולא גילתה זאת בחוות דעתה, היא כשלה באי שקיפות. ואם השתמשה באותו כלי באופן סלקטיבי מבלי ליישמו כלשונו, הרי שכלשה פעמיים, פעם באי שקיפות ופעם בסלקטיביות.

152. הדברים שנאמרו בפרק הקודם על הפגם שנפל בחוות הדעת לגבי הפקטורים הסטטיים, לרבות כישלונו של השימוש הסלקטיבי בסטאטיק לשנת 2016 במבחני הלכת Daubert, הם טובים ונכונים גם לגבי הפקטורים הדינאמיים. ככל שאכן נעשה שימוש על ידי מעריכת המסוכנות בכלי הידוע כ-Stable-2007, בכך שלקחה ממנו את הפקטורים הדינאמיים שמופיעים בחוות דעת, אך זנחה את מנגנון הציונים שיש בו וגם את סולם המסוכנות שייחודי לו, על פניו, ברור שהשימוש הסלקטיבי האמור נכשל במבחני הלכת Daubert. הדבר נכון גם לגבי כל כלי הערכה אחר שעשתה בו שימוש ושייך לשיטת ה-SPJ ויושם באופן סלקטיבי ולא כלשונו.

5.ז. הפגם החמישי: לגבי ה"שילוב" בין הפקטורים הסטטיים לפקטורים הדינאמיים

153. במקרה שבפניי נערכו לאורך השנים שחלפו מאז שחרורו של המשיב ממאסרו, ארבע חוות דעת מטעם המרכז להערכת מסוכנות מינית ואשר שימשו כבסיס למתן צווי הפיקוח בעניינו. להלן חוות הדעת: חוות דעת ראשונה מיום 28.09.14 (להלן: **חוות הדעת משנת 2014**), חוות דעת שנייה מיום 29.10.17 (להלן: **חוות הדעת משנת 2017**), חוות דעת שלישית מיום 25.10.18 (להלן: **חוות הדעת משנת 2018**) וחוות הדעת הרביעית מיום 17.11.19 (להלן: **חוות הדעת משנת 2019**).

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 11817-12-19 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

154. בעמ' 11 לחוות הדעת משנת 2014, נאמר כדלקמן:

2

3 "שילובם של גורמי הסיכון הסטאטיים, גורמי הסיכון
4 הדינאמיים, המבוססים על הספרות המקצועית בתחום הערכת
5 המסוכנות המינית וההתרשמות הקלינית, מצביעים על כך שרמת
6 המסוכנות המינית הינה גבוהה. הנבדק זקוק לטיפול ייעודי
7 לעברייני מין המותאם לבעלי יכולות קוגניטיביות נמוכות".

8

155. בעמ' 16 לחוות הדעת משנת 2017, נאמר כדלקמן:

10

11 "שילובם של גורמי הסיכון הסטאטיים, גורמי הסיכון
12 הדינאמיים, המבוססים על הספרות המקצועית בתחום הערכת
13 המסוכנות המינית וההתרשמות הקלינית, מצביעים על כך שרמת
14 המסוכנות המינית היא גבוהה".

15

156. בעמ' 20 לחוות הדעת משנת 2018, נאמר כדלקמן:

17

18 "שילובם של גורמי הסיכון הסטאטיים, גורמי הסיכון
19 הדינאמיים, המבוססים על הספרות המקצועית בתחום הערכת
20 המסוכנות המינית וההתרשמות הקלינית, מצביעים על כך שרמת
21 המסוכנות המינית היא גבוהה".

22

157. ולבסוף בעמ' 16 לחוות הדעת משנת 2019, נאמר כדלקמן:

24

25 "שילובם של גורמי הסיכון הסטאטיים, גורמי הסיכון
26 הדינאמיים, המבוססים על הספרות המקצועית בתחום הערכת
27 המסוכנות המינית וההתרשמות הקלינית, מצביעים על כך שרמת
28 המסוכנות המינית נותרה גבוהה. מומלץ לשלבו בטיפול המתואם
29 ליכולותיו על מנת לצמצם ככל שניתן, את רמת המסוכנות".

30

158. על כן, בשנים 2014, 2017, 2018 ו-2019 נקבע שרמת מסוכנותו המינית של המשיב היא

32 גבוהה וזאת עקב ה"שילוב" בין הפקטורים הסטאטיים לפקטורים הדינאמיים. **הא ותו לא.**

33 בפועל, במהלך כל השנים, בית המשפט קיבל רק אמירות בעלמא שנעשה "שילוב" מבלי

34 להסביר מה באמת נעשה. מעולם לא ניתן הסבר לקורא כיצד בוצע השילוב, תוך שימוש

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 11817-12-19 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

- 1 באיזה כלי הערכה, והאם הספרות המחקרית מתירה שילוב בין הכלים שנעשה בהם שימוש
2 ובאיזה אופן הדבר נעשה.
3
- 4 159. כאמור, מעריכת המסוכנות העידה שבארה"ב וקנדה נהוג לעשות "שילוב" בין הפקטורים
5 הסטאטיים לפקטורים הדינאמיים, תוך שימוש בכלי הערכה שנוגע לפקטורים הסטאטיים
6 והוא הסטאטיק ובכלי ההערכה שנוגע לפקטורים הדינאמיים והוא ה-Stable-2007,
7 ולאחר מכן ישנה טבלה מובנית שמאפשרת מציאת נוסחה לקביעת מסוכנות מינית (פרוט'
8 מיום 6.8.20 עמ' 10 ש' 16-1). ללמדך, ש"השילוב" לא נעשה בעלמא, אלא מדובר בפעולה
9 מקצועית שנשענת על כלי הערכה ידועים שכל אחד מהם צריך לעמוד במבחני הלכת
10 Daubert ולכן גם "השילוב" ביניהם צריך לעמוד במבחני אותה הלכה.
11
- 12 160. במקרה שבפני, כלל לא מתעוררת שאלת התיקוף המשפטי של טכניקת "השילוב" שנהוגה
13 בארה"ב וקנדה בין הסטאטיק לבין ה-Stable-2007, לפי מבחני הלכת Daubert, אלא
14 שאלה הרבה יותר בסיסית, והיא, האם טכניקת "השילוב" שבה השתמשה מעריכת
15 המסוכנות בחוות הדעת משנת 2019 (בדומה לכל השנים הקודמות), עומדת במבחני הלכת
16 Daubert, או לא?
17
- 18 161. בפועל, בחוות הדעת של מעריכת המסוכנות נפל פגם של העדר שקיפות בדיון בפקטורים
19 הסטאטיים ונפל פגם של העדר שקיפות בדיון בפקטורים הדינאמיים, הכל כפי שכבר
20 הוסבר לעיל. ולכן, מטבע הדברים, נפל פגם גם באמירה הכוללת שנעשה "שילוב" ביניהם.
21 יודגש, בכל חוות הדעת שהתקבלו בעניינו של המשיב לאורך השנים, אין אזכור של השיטה
22 או של כלי הערכה שנעשה בהם שימוש לקביעת רמת מסוכנותו המינית.
23
- 24 162. בהיעדר גילוי בחוות הדעת משנת 2019 כיצד בוצע אותו "שילוב", פשיטא, שגם לא ניתן
25 לבדוק אם אותו "שילוב" עומד במבחני הלכת Daubert, כפי שנקלטה בישראל. בהיעדר
26 יכולת לבצע את הבדיקה, ברור שאותו "שילוב" נכשל במבחניה של אותה הלכה. בנסיבות
27 אלה, הקביעה בחוות הדעת משנת 2019 שמסוכנותו של המשיב היא גבוהה, קורסת ואין
28 לה על מה לסמוך.
29
- 30 6.ז הפגם השישי: סולם המסוכנות
31
- 32 163. כאמור, בכל אחת מחוות הדעת שנערכו בעניינו של המשיב בשנים 2014, 2017, 2018 ו-
33 2019, נקבע שמסוכנותו המינית של המשיב היא "גבוהה". באף אחת מחוות הדעת

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 19-12-11817 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

האמורות לא הובהר מהם השלבים של סולם המסוכנות שמעריכי המסוכנות השתמשו בו, וחשוב מכך, מניין נלקח.

164. בעדותה של מעריכת המסוכנות בבית המשפט נאמר כדלקמן (פרוט' מיום 6.8.20 עמ' 13 ש' 4 עד 7):

"לשאלת בית המשפט, מניין אנו לוקחים את סולם המסוכנות שלנו, זה משהו שמקובל בכל העולם. ככה מעריכים מסוכנות של עברייני מין. במדינת ישראל יש רמת מסוכנות אחת נניח איך שמחלקים את זה, יש רמת מסוכנות נמוכה, נמוכה בינונית, בינונית נמוכה, בינונית, בינונית גבוהה, גבוהה. זה מה שמקובל בארץ. גם בהרבה מקומות בעולם".

(ההדגשות שלי – ה'א'ש')

165. בנוסף אמרה גם את הדברים הבאים (פרוט' מיום 6.8.20, עמוד 13 שורות 12 עד 13):

"לשאלת בית המשפט, ב-SPJ אין סולם ייחודי ל-SPJ. הסולם הוא רמות המסוכנות כמו שאנחנו מעריכים אותם בארץ. אין סולם ב-SPJ. הוא לא כלי, הוא שיטה".

166. טענתה של מעריכת המסוכנות שסולם המסוכנות שהשתמשה בו "זה משהו שמקובל בכל העולם", היא אמירה כוללת ובלתי משכנעת.

167. נחזור לסטאטיק לשנת 2016 שממנו מעריכת המסוכנות לקחה את הפקטורים הסטאטיים שאותם מצאה לנכון ליישם על המשיב. בהחלטתי בעניין **פלוני**, נאמרו הדברים הבאים תוך הפניה לעמודים הרלבנטיים בסטאטיק לשנת 2016 (פסקה 42 (ו) עד (ח) להחלטה בעניין **פלוני**):

"ו. לפי ה-Static-99, קרי הגרסה הישנה של הסטאטיק לשנת 2016, סולם המסוכנות מחולק לארבע דרגות: נמוכה (low); בינונית-נמוכה (moderate-low); בינונית-גבוהה (moderate-high); גבוהה (high) (עמ' 11).

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 19-12-11817 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

170. המחוקק בחר להשתמש בביטוי מסוכנות "גבוהה" כתנאי להארכת צו פיקוח מעבר לתקופה המרבית (סעיף 14 ג) לחוק הגנה על הציבור), כאשר בסולם המסוכנות העדכני של הסטטיק לשנת 2016, משתמשים בטרמינולוגיה אחרת. בסטטיק לשנת 2016 לא עושים שימוש בביטוי "גבוהה" אלא בביטויים שונים כגון דרגה 4א, קרי "מעל לממוצע", או דרגה 4ב, קרי "משמעותית מעל לממוצע". אף על פי כן, הדבר לא יכול להוות סיבה עבור מעריכת המסוכנות לעשות שימוש סלקטיבי בסטטיק תוך התעלמות מסולם המסוכנות העדכני שיש בו.

171. בסופו של יום, באותם מקרים שמעריכי המסוכנות יבחרו להשתמש בסטטיק לשנת 2016, מלאכת הפרשנות של הביטוי "מסוכנות גבוהה" שמופיע בחוק הגנה על הציבור, שמונה לבית המשפט שיצטרך להכריע האם הכוונה היא לדרגה 4א או לדרגה 4ב. בכל מקרה, **וזה העיקר**, ככל שמעריך מסוכנות יחליט להשתמש בכלי הערכה אחר שיש בו סולם מסוכנות אחר, אזי עליו להיצמד לסולם המסוכנות שייחודי לאותו כלי ואז שוב בית המשפט יצטרך להכריע בשאלה כיצד מבצעים את ההתאמה בין הביטוי "גבוהה" שמופיע בחוק לבין דרגות המסוכנות שמופיעות בכלי ההערכה שנבחר.

172. ודוק, "סולם" מסוכנות איננו דבר של מה בכך אלא נתון מהותי שיש להקפיד הקפדה יתרה לגביו. בהלכת **מצגורה**, הראיה של טביעת נעל לא התקבלה, בין השאר, בשל שימוש לגביה ב"סולם" התאמה בלתי מבוסס מבחינה מחקרית ומדעית. באותו מקרה, היה קושי להבין כיצד מגדירים את השלבים בסולם וכיצד מתבצע המעבר בין השלבים בסולם (פסקה 18 לחוות דעתו של כבוד השופט הנדל). ולענייננו, ככל שאין בחוות הדעת הסבר מה מקורו של "הסולם" שמעריכת המסוכנות השתמשה בו וגם לא ברור כיצד עוברים בין השלבים של אותו סולם, כפי שקרה במקרה שבפני, הדבר יוצר קושי אינהרנטי לקבל את מסקנתה בדבר מיקומו של המשיב בסולם המסוכנות שעשתה בו שימוש.

7.ז **הפגם השביעי: שיטה "קלינית" ובלתי מובנית**

173. הפרק בחוות הדעת שענייננו "הערכת המסוכנות" (עמודים 15 ו- 16 לחוות הדעת), קרי הפרק המקצועי שבו מתבצע הניסיון לחיזוי מסוכנותו המינית של המשיב, מחולק לשלושה חלקים:

א. ראשית, פקטורים סטטיים: רק בחקירתה הנגדית של מעריכת המסוכנות, המשיב ידע לראשונה שרשימת הפקטורים נלקחו מהסטטיק, שכידוע, הוא כלי

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 19-12-11817 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

1 ששייך לשיטה האקטוארית. כמו כן, בחקירה הנגדית למדנו שנעשה שימוש
2 סלקטיבי בסטאטיק בכך שלאחר שנלקחו ממנו רשימת הפקטורים הסטאטיים,
3 נזנחה החובה לתת ציון לכל פקטור בנפרד, נזנחה החובה לתת את הציון הסופי
4 ונזנחה החובה לגלות את מיקומו של המשיב על סולם המסוכנות שייחודי
5 לסטאטיק. השימוש הסלקטיבי הוא פרי של שיקול דעתה הבלעדי של מעריכת
6 המסוכנות, וזאת בניגוד גמור להנחיה המפורשת בסטאטיק שלא לעשות כן עקב
7 חשש לקריסה טוטאלית של כל מנגנון החיזוי למסוכנות מינית שעליו הוא מושתת.
8

9 ב. שנית, פקטורים דינאמיים: גם כאן פורטו בחוות הדעת רשימה של פקטורים
10 דינאמיים מבלי להסביר מה מקורם ולמה הוחלט להשתמש דווקא בהם ומאיזה
11 כלי הערכה ספציפי נלקחו. אם נלקחו מתוך השיטה האקטוארית, הרי ששיטה זו
12 יש בה לא רק כלי הערכה המבוססים על פקטורים סטאטיים כגון הסטאטיק, אלא
13 שיש בה גם כלי הערכה המבוססים על פקטורים דינאמיים כגון ה-Stable-2007,
14 ולכן חובה להבהיר מאיזה כלי הערכה הם נלקחו. ואם הם נלקחו מתוך שיטה
15 "מובנית" כגון Structured Professional Judgment, הרי שגם בתוך שיטה
16 זו יש כלי הערכה ייחודיים, כגון RSVP, SVR-20 ו-HCR-20. עם זאת, לא
17 נאמר בחוות הדעת באיזה כלי הערכה נעשה שימוש, אם בכלל.
18

19 ג. שלישית, "שילוב": השילוב בין הפקטורים הסטאטיים לדינאמיים התברר בדיעבד
20 כאמירה כוללנית וסתמית שלא ניתן להבין ממנה דבר מה בדיוק נעשה וכיצד אותו
21 "שילוב" הוליד הערכת מסוכנות "גבוהה".
22

23 174. נחזור למושכלות ראשונים לגבי "השיטות" הידועות לביצוע הערכת מסוכנות מינית: שיטה
24 קלינית, שיטה אקטוארית ושיטה מובנית שידועה כ-Structured Professional
25 Judgment.
26

27 175. השיטה שבה השתמשה מעריכת המסוכנות לא ניתן לכנותה שיטה "אקטוארית" שמה
28 שמייחד אותה הוא כימות של המשקל היחסי שיש לתת לכל פקטור בנפרד באמצעות ציון.
29 גם אם מעריכת המסוכנות לקחה את הפקטורים הסטאטיים (וניתן גם הדינאמיים) מתוך
30 כלי הערכה שמזוהה עם השיטה האקטוארית, בסופו של יום, היא לא נתנה את הציון
31 הנדרש לכל פקטור בנפרד, לא נתנה ציון כולל ולא מיקמה את המשיב בסולם המסוכנות
32 שייחודי לאותו כלי.
33

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 19-12-11817 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

176. כמו כן, לא ניתן לכנות את "השיטה" בה השתמשה מעריכת המסוכנות כשיטה "מובנית" (structured) מאחר ועל פניו ברור שאיננה כזו: אין שימוש בכלי הערכה מוגדר וידוע, שמהווה מורה דרך לחיזוי מסוכנות ואשר יושם על המשיב על כרעיו ועל קרביו; אין סולם מסוכנות שמקורו מכלי הערכה "מובנה"; אין "שילוב" מובנה של פקטורים סטטיים ודינאמיים שמבוסס על כלי הערכה ידועים וברורים.
177. לכן, ברור ש"השיטה" שבה משתמשים מעריכי מסוכנות מינית בישראל היא במהותה שיטה "קלינית". על אופיה הקליני של "השיטה" הנהוגה בישראל להערכת מסוכנות מינית עמדו ד"ר רביע עאסי ופרופסור דורון מנשה במאמרם שלהלן:
- Rabeea Assy & Doron Menashe, *Risk Assessment Practices for Sexual and Violent Offenders in Israel*, in INTERNATIONAL PERSPECTIVES ON VIOLENT RISK ASSESSMENTS 343 (J.P. Singh, S. Bjorkly & S. Fazel eds., Oxford University Press, 2016)
- (להלן: **Assy & Menashe**).
178. במאמר האמור הוסבר שקיימות הנחיות משנת 2011 של מב"ן (מרכז בריאות הנפש, Mental Health Centre, ושמונה במאמר MHC) לעניין ערכת מסוכנות מינית ואשר לפיהן על מעריכי המסוכנות לקחת בחשבון פקטורים סטטיים ופקטורים דינאמיים ואשר הוכרו בספרות כפקטורים שעשויים להשפיע על רצידיביזם בתחום המיני. עם זאת, אין רשימה ברורה של פקטורים שיש לקחתם בחשבון והמשקל היחסי שיש לתת לכל פקטור נתון לשיקול דעתו הבלעדי של מעריך המסוכנות (Assy & Menashe, עמ' 346).
179. כמו כן, באופן תמוה מב"ן מתעקש לקרוא לשיטה האמורה בהנחיותיו משנת 2011, שיטה "מובנית", למרות שאין בה דבר מעולם "ההבנייה", ולמעשה, מדובר בשיקול דעת רחב למעריך המסוכנות כיצד לקבוע את מסוכנותו המינית של הנבדק. בנוסף, מהמאמר עולה שמב"ן סירב שיעשה שימוש בכלי הערכה כלשהו לצורך ערכת מסוכנות מינית. בעמ' 347 למאמרם של Assy & Menashe, נאמר כדלקמן:
- "Curiously, the MHC's Ethical and Professional Rules refer to this method of risk assessment as structured (§ 3.2), although it does not provide any details about the precise

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 11817-12-19 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

ways in which the interview is to be structured or the specific static and dynamic variables that risk assessors are supposed to take into account. In fact, the MHC has long refused to use any specific actuarial or otherwise structured tool, instead leaving the task to the assessor's judgment."

(ההדגשות שלי – ה'א'ש')

180. יוצא מכך, "החטא הקדמון" ל"שיטה" הבעייתית שנהוגה בישראל להערכת מסוכנות מינית, הוא עמדתו העקרונית של מב"ן שלא להשתמש בכלי הערכה כלשהו לשם עריכת מסוכנות מינית. על כן, לא מדובר רק בבעיה של "העדר שקיפות" מטעם מעריכי מסוכנות באופן עריכת חוות דעתם בכך שאינם מגלים באיזה כלי נעשה שימוש, אלא בבעיה הרבה יותר עמוקה והיא שבאופן מערכתי ההנחיה של מב"ן למעריכי המסוכנות שמועסקים בו היא לא להשתמש בשום כלי ולהישען על שיקול דעתם. במקרה שבפני, בסופו של יום, מעריכת המסוכנות פעלה על פי הנהלים המקובלים במב"ן. נזכיר לקורא בשנית את דבריה בפרוט' מיום 6.8.20 עמ' 8 ש' 33 עד עמ' 9 ש' 6:

"אני לא חושבת שחטאתי באי שקיפות ואני אסביר מדוע, לא ציינתי כלים שאני משתמשת בהם משום שאני לא משתמשת בהם. אני לא משתמשת באף כלי אקטוארי להערכת מסוכנות כפי שהוא. זאת אומרת אני לא לוקחת כלי ומכניסה את הפרמטרים של הנבדק הספציפי, נותנת ציון לכל פרמטר בכלי ונותנת ציון כללי, אני לא עושה את זה."

(ההדגשות שלי – ה'א'ש')

181. בהמשך מאמרם, המחברים מסבירים שהוכח מחקרית שהשיטה "הבלתי מובנית" להערכת מסוכנות מינית, כדוגמת זו שנהוגה בישראל, היא שיטה בעלת אמינות נמוכה לחיזוי מסוכנות מינית (Assy & Menashe, עמ' 347). ולסיכום, בעמ' 350 למאמר הוסבר שהשיטה בישראל היא במהותה שיטה "קלינית" שבה מעריכי מסוכנות מלקטים פקטורים שונים מכלים אקטואריים ומה-SPJ, אך הדבר נעשה על בסיס אינטואיטיבי ולכן מדובר בשיטה בעייתית במיוחד, כדלקמן:

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 11817-12-19 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

1

2 "Israeli risk assessors use an unstructured clinical
3 examination in which they are free to take into account
4 various risk factors from SPJ and actuarial tools. However,
5 this is done on an intuitive basis without reference to a
6 specific procedure process. This method is highly
7 problematic."

8

9 182. לדעה דומה ש"השיטה" הנהוגה בישראל להערכת מסוכנות מינית היא במהותה שיטה
10 קלינית, ראו גם מאמרן של ד"ר חגית לרנאו וד"ר איילת עוז "למה אסור להתאהב בחוק
11 הגנה על הציבור צפני עברייני מין – מבט ביקורתי" הפרקליט נא תשע"א 205. בעמ' 223
12 נאמר כדלקמן:

13 "להבנת הסניגוריה הציבורית, כלי האבחון שבהם משתמשים
14 אנשי מב"ן מבוססים בעיקר על ריאיון קליני (התרשמות איש
15 המקצוע המבוססת על שיחה). כלי אבחוני זה נחשב בספרות
16 המקצועית לכלי אבחון מיושן, נתון להטיות אישיות של מעריך
17 המסוכנות, לא מהימן ובעל שיעור גבוה מאוד של טעויות."

18

19 8.ז. הפגם השמיני: דיון לקוני בשאלת היחס בין חלוף הזמן לבין ההכחשה

20

21 183. משהסתיימה התקופה המרבית לגבי המשיב, רק אם יוכח שמסוכנותו של המשיב היא
22 "גבוהה", ניתן יהיה לתת צו פיקוח נוסף לגביו (סעיף 14 (ג) לחוק הגנה על הציבור). לכן, גם
23 אם מדובר ברמת מסוכנות מדאיגה (כגון "בינונית-גבוהה", שהיא דרגה אחת לפני הדרגה
24 "הגבוהה" לפי הסולם שמעריכת המסוכנות טוענת שהיא משתמשת בו), אין סמכות למתן
25 צו פיקוח נגדו.

26

27 184. ללמדך, שהנחת היסוד של המחוקק היא שחלוף הזמן ממועד שחרורו של הנבדק ממאסרו,
28 כאשר לא מתבצעות עבירות מין חוזרות במהלך אותן חמש שנות פיקוח, הוא נתון
29 משמעותי להפחתת מסוכנות מינית. יתר על כן, בפסיקה נקבע כי "ככל שהזמן שבו עבריו
30 המין שהה תחת פיקוח הוא רב יותר, במקום שלא נפל רבב בהתנהגותו במהלך תקופה זו,
31 כך יגבר משקלם של השיקולים התומכים באי הארכת הפיקוח" (בש"פ 578/15 פלוני נ'
32 מדינת ישראל (פורסם בנבו, 24.2.15), פסקה 7 להחלטתו של כבוד השופט פוגלמן).

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 11817-12-19 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

- 1
2 185. יתר על כן, מעריכת המסוכנות העידה שעשתה שימוש בסטאטיק ולקחה ממנו את
3 הפקטורים הסטאטיים שיושמו על המשיב. בסטאטיק לשנת 2016 קיימת הנחייה למעריכי
4 מסוכנות לקחת בחשבון את חלוף הזמן כנתון שמפחית מסוכנות. כמו כן, נאמר שמומלץ
5 לקחת בחשבון תקופה של שנתיים ומעלה שבהן הנבדק נמצא בקהילה ולא חזר לבצע
6 עבירות מין, וזאת כבסיס להפחתת מסוכנות מינית (הסטאטיק לשנת 2016, עמ' 13-14).
7
8 186. בנסיבות אלה, חלה חובה על מעריכת המסוכנות לתת הסבר מפורט ומעמיק בגוף חוות
9 הדעת מדוע למרות חלוף פרק זמן של חמש שנים, כאשר במהלכן הנבדק לא ביצע עבירות
10 מין חוזרות, מסוכנותו המינית לא פחתה, אף לא בדרגה אחת בסולם המסוכנות שבחירה
11 להשתמש בו.
12
13 187. כאמור, מעריכת המסוכנות טענה שהיא משתמשת בסולם מסוכנות שמחולק כדלקמן:
14 גבוהה, בינונית גבוהה, בינונית, בינונית נמוכה, נמוכה בינונית, נמוכה. בפועל, בחוות הדעת
15 משנת 2019 אין הסבר מפורט ומעמיק מדוע הנתון של חלוף 5 שנים לא השפיע כהוא זה על
16 רמת המסוכנות המינית של המשיב.
17
18 188. חוות הדעת משנת 2019 היא דומה מאוד לחוות הדעת מהשנים 2014, 2017 ו- 2018, לעניין
19 אופן ההגעה למסקנה שמסוכנותו של המשיב היא גבוהה. בכל אחת מחוות הדעת,
20 הפקטורים הסטאטיים (קרי, הבלתי משתנים) נותרו כפי שהם. כמו כן, בכל אחת מחוות
21 הדעת, הפקטורים הדינמיים, לרבות הסירוב לקבלת טיפול ואי קבלת אחריות על מעשיו
22 והעדר תובנה למצבו שנעוץ, בין השאר, בכישוריו הקוגניטיביים הנמוכים, גם הם נותרו
23 כפי שהם. לעניין חוות הדעת משנת 2019, אין די בחזרה על מה שנאמר בחוות הדעת
24 הקודמות (הכחשה, העדר רצון לטיפול ויכולות קוגניטיביות נמוכות שפוגמות ביכולתו
25 להבין ולהפנים את חשיבות הטיפול) כדי לבסס את הטענה שאין משמעות לחלוף הזמן.
26
27 189. אמנם למשיב שתי הרשעות קודמות בעבירות מין, אחת משנת 2004 והשנייה משנת 2014,
28 אך עדיין העובדה שיש לו יותר מהרשעה אחת בעבירות מין, אין בכוחה לאיין לחלוטין את
29 פרק הזמן שחלף משנת 2014 ועד היום ושבמהלכו לא ביצע עבירות מין נוספות.
30
31 190. היה על מעריכת המסוכנות להביא בפני בית המשפט נתונים משלימים, כגון ספרות
32 מחקרית עדכנית שמסבירה את היחס בין חלוף הזמן לבין אלמנט ההכחשה ובאיזה מצבים
33 המסוכנות לא פוחתת על אף חלוף הזמן. בפועל, הדבר לא נעשה.
34

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 19-12-11817 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

- 1 **ח. סיכום**
- 2
- 3 191. לסיכום, יש להשקיף על חוות הדעת של מעריכת המסוכנות משנת 2019 ושלפיה מסוכנותו
- 4 המינית של המשיב היא עדיין גבוהה, דרך שבע פריזמות שונות. אעמוד על כל אחת מהן
- 5 בנפרד.
- 6
- 7 192. ראשית, הפריזמה של העדר קבילות בשל "חשש לעיוון דין". בסעיף 20 לפקודת הראיות
- 8 נקבע שבית המשפט רשאי לקבל חוות דעת כראייה "אם אין הוא רואה חשש לעיוות דין".
- 9 הפרק בחוות הדעת שעניינו "הערכת מסוכנות" כולל בתוכו שלושה רכיבים מהותיים והם:
- 10 פרק של פקטורים סטטיים, פרק של פקטורים דינמיים ופרק שעניינו "השילוב" שביניהם
- 11 ושמוביל את מעריכת המסוכנות למסקנה שמסוכנותו של המשיב היא עדיין גבוהה.
- 12
- 13 193. בכל אחד משלושת הרכיבים האמורים היה חוסר שקיפות. חוסר השקיפות פגע
- 14 באפקטיביות של החקירה הנגדית, דבר שיצר חשש לפגיעה בזכותו של המשיב להליך הוגן.
- 15 בנוסף, צו פיקוח, מעצם טיבו, פוגע בזכותו של המשיב לחרות ולפרטיות, ולכן צריך להינתן
- 16 רק אם הוא נסמך על חוות דעת העומדת על אדנים מקצועיים איתנים, שאם לא כן, נוצר
- 17 חשש לעיוות דין. בפועל, חוות הדעת לא עומדת על אדנים מקצועיים איתנים, ולכן אין
- 18 לקבלה כראייה.
- 19
- 20 194. שנית, הפריזמה של העדר קבילות בשל "אי עמידה במבחנים של הלכת Daubert".
- 21 המבקשת לא הוכיחה שהשימוש הסלקטיבי שעשתה מעריכת המסוכנות המינית בכלי
- 22 הערכה שונים (כגון הסטאטיק לעניין הפקטורים הסטטיים, וייתכן גם ה-Stable-2007
- 23 או כלי הערכה אחר שנלקח מתוך ה-SPJ לעניין הפקטורים הדינאמיים), עומד במבחנים
- 24 של הלכת Daubert, כפי שנקלטה בישראל. נהפוך הוא, הגישה הנכונה והמקובלת היא
- 25 שאין לעשות שימוש סלקטיבי, אלא יישום נכון ומדויק של כלי הערכה מסוים, על כרעיו
- 26 ועל קרביו, תוך יישום מנגנון הציונים וסולם המסוכנות שייחודי לו.
- 27
- 28 195. כמו כן, התברר שהאמירה בחוות הדעת שנעשה "שילוב" בין שני סוגי הפקטורים, היא
- 29 אמירה בעלמא, נעדרת הנמקה ונעדרת בסיס עיוני מחקרי ולכן ברור שגם אותו "שילוב"
- 30 לא עומד במבחני הלכת Daubert.
- 31
- 32 196. הטענה של מעריכת המסוכנות שאיננה מיישמת כלי הערכה כלשהו "כפי שהוא" בשל כך
- 33 "שטרם" נעשה תיקוף לאותו כלי בישראל, התבררה כבלתי משכנעת. למעשה, קיימות שתי

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 19-12-11817 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

- 1 סיבות מדוע אין "תיקוף" משפטי ואמפירי בישראל לכלי הערכה מתחום המסוכנות
- 2 המינית: ראשית, "העדר שקיפות" בחוות הדעת של מעריכי מסוכנות; שנית, "יישום
- 3 סלקטיבי" על ידם של כלי הערכה שונים על נבדקים.
- 4
- 5 197. בנוסף, שאלת "התיקוף" היא תוצר לוואי של הרעיון של "ניסוי וטעייה", אם לא ננסה
- 6 ליישם כלי הערכה כלשהו כלשונו, גם אם לא עבר תיקוף, לעולם לא נדע אם הוא מתאים
- 7 וראוי לשימוש, או לא. כמו כן, בתי המשפט מצוידים בכלים המשפטיים המתאימים
- 8 להתמודדות עם טענת הפליה מוצדקת בשל שימוש בכלי הערכה שיש בו הטיה תרבותית
- 9 משמעותית ולתת את הסעד המתאים בתיק המתאים. בנוסף, בתי המשפט מצוידים גם
- 10 בכלים הראייתיים המתאימים לדחות טענת הפליה מופרכת ובלתי מבוססת ושמועלית
- 11 בעלמא וללא תשתית ראייתית מתאימה.
- 12
- 13 198. יוזכר, הלכת Daubert כפי שנקלטה בישראל, עניינה קבילות ולא משקל. לכן, אין מנוס
- 14 מפסילת חוות הדעת כראיה בתיק. משנפסלה הראייה היחידה שבידי המבקשת, אין
- 15 לבקשה שבפני על מה לסמוך.
- 16
- 17 199. שלישית, הפריזמה של משקל. גם אם נאמר שחוות הדעת של מעריכת המסוכנות היא ראיה
- 18 קבילה (וכאמור, אין זו דעת), הרי שלאור הפגמים הרבים והמהותיים שנפלו בה, אין מנוס
- 19 מהמסקנה שיש לייחס לה משקל אפסי. בסופו של יום, "השיטה" שבה השתמשה מעריכת
- 20 המסוכנות לחיזוי מסוכנותו המינית של המשיב, איננה שיטה "אקטוארית". כמו כן, שיטה
- 21 זו אמנם מתיימרת להיות שיטה "מובנית", אך בפועל היא שיטה "קלינית" ו-"בלתי
- 22 מובנית". כידוע, השיטה "הקלינית" נתפסת בקרב חוקרים בתחום הערכת מסוכנות מינית
- 23 כבעלת אמינות נמוכה לחיזוי מסוכנות מינית.
- 24
- 25 200. רביעית, הפריזמה של נטל ההוכחה ורמת ההוכחה. חוות הדעת משנת 2019, במתכונתה
- 26 הנוכחית, איננה מוכיחה מעל לכל ספק סביר שמסוכנותו המינית של המשיב היא אכן עדיין
- 27 גבוהה. חוות הדעת עומדת על שלוש רגלים: פקטורים סטטיים, פקטורים דינאמיים
- 28 והשילוב שביניהם. כל אחת מהרגלים הללו קרסה ולכן אין לחוות הדעת על מה לעמוד.
- 29 מעבר לנדרש, אציין גם שלא שוכנעתי שחוות הדעת, במתכונתה הנוכחית, מוכיחה במאון
- 30 ההסתברויות שמסוכנותו המינית של המשיב היא עדיין גבוהה.
- 31
- 32 201. חמישית, הפריזמה של סולם המסוכנות. המקרה שבפני, הוא תיק של "הכל או לא כלום",
- 33 או שהמבקשת תוכיח שמסוכנותו המינית של המשיב היא "גבוהה", או שאין סמכות לבית

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 11817-12-19 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

- 1 המשפט לתת צו פיקוח כנגדו. אין מצבי ביניים. המשיב עבר את התקופה המרבית של חמש
2 שנים ולא ביצע במהלכן עבירות מין נוספות ולכן המבקשת ניצבת בפי משוכה משמעותית
3 כדי לשכנע את בית המשפט שמסוכנותו לא פחתה ולו בדרגה אחת. הדיון הלקוני שנערך
4 בחוות הדעת לגבי היחס שבין הכחשה לבין חלוף הזמן, איננו מניח את הדעת מאחר ואין
5 בו התייחסות לספרות המחקרית העדכנית בנושא.
6
- 7 202. המאבק בתיק הוא על "השלב העליון" בסולם המסוכנות, האם המשיב נמצא בו או לא,
8 ומכאן חשיבות השימוש בסולם "מובנה". ישאל השואל, מה ההבדל בין סולם "מובנה"
9 (structured) לסולם "לא מובנה" (unstructured)? סולם "מובנה" הוא סולם שממנו
10 ניתן להבין כיצד עולים שלב בסולם, כיצד יורדים שלב בסולם ומתי נשארים באותו מקום.
11 לעומת זאת, סולם "לא מובנה" הוא סולם שקיים בו קושי אינהרנטי להבין כיצד נעים
12 משלב לשלב, בן כלפי מעלה ובין כלפי מטה, ומתי נותרים ללא תנועה.
13
- 14 203. ניקח למשל את שיטת הערכת המסוכנות שרווחת בקנדה ובחלק מהמדינות בארה"ב, וזאת
15 כמובן מבלי להביע עמדה אם זו בהכרח הדרך הראויה שיש לצעוד בה. לפי שיטה זו,
16 משלבים בין שני כלי הערכה אקטואריים: אחד לגבי הפקטורים הסטאטיים, והוא
17 הסטאטיק לשנת 2016, ואחד לגבי הפקטורים הדינאמיים, שהוא ה-Stable-2007. כל
18 אחד מהכלים האמורים הוא "מובנה": יש בו רשימה מוגדרת של פקטורים, כל פקטור יש
19 לו טווח ציונים שייחודי לו, בכל כלי יש סולם משלו, כל שלב בכל אחד מהסולמות יש לו
20 טווח ציונים ייחודי לו. ללמדך, שבכל אחד מהכלים הללו יש סולם "מובנה". השילוב בין
21 הפקטורים הסטאטיים לפקטורים הדינאמיים נעשה תוך שימוש בטבלה "מובנית" שנותנת
22 תוצאה של רמת מסוכנות. לאחר חלוף הזמן, "ציוניו" בפקטורים הדינאמיים עשויים
23 להשתנות, בין לשבט ובין לחסד, ולכן הוא עשוי לעלות או לרדת שלב בסולם. כמו כן, ייתכן
24 שציוניו לא ישתנו, ואז הוא יישאר באותו שלב בסולם.
25
- 26 204. לעומת זאת, סולם המסוכנות שבו השתמשה מעריכת המסוכנות הוא "בלתי מובנה": הוא
27 לא נלקח מכלי הערכה "מובנה"; אין לה רשימה מוגדרת של פקטורים סטאטיים; אין לה
28 רשימה מוגדרת של פקטורים דינאמיים; אין טווח ציונים לכל פקטור בנפרד ואשר יכול
29 לתת ביטוי למשקלו היחסי של כל פקטור במלאכת הערכת המסוכנות; אין טווח ציונים
30 לכל אחד משלבי הסולם; אין מנגנון "מובנה" לשקלול כל הפקטורים יחד; ולכן, גם לא
31 ניתן לדעת כיצד המשיב עשוי לעלות שלב בסולם, או עשוי לרדת שלב בסולם, או להישאר
32 באותו מקום. מכאן הקושי לקבל את עמדת מעריכת המסוכנות שהמשיב נותר "בשלב
33 העליון" בסולם, וזאת על אף חלוף התקופה המרבית של חמש שנים.

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 19-12-11817 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

- 1
- 2 205. שישית, הפריזמה של זכותו של המשיב לבחור כיצד לנהל את הגנתו: המשיב בחר לטעון
- 3 שהמבקשת לא עמדה בנטל ההוכחה וויתר על האפשרות למתן הוראה שתחייב את מעריכת
- 4 המסוכנות להציג ספרות מחקרית לגבי השיטה "המובנית" שמכונה Structured
- 5 (SPJ) Professional Judgment.
- 6
- 7 206. בדיעבד, התברר שמדובר בבחירה נכונה, וזאת מאחר וממילא "השיטה" שנהוגה בישראל
- 8 להערכת מסוכנות מינית, "איננה מובנית" (unstructured). על כן, גם אם מעריכת
- 9 המסוכנות הייתה מביאה את הספרות המחקרית שנוגעת ל-SPJ, וייתכן אף את הספרות
- 10 המחקרית שנוגעת לסוגים השונים של כלי ההערכה שמצויים באותה שיטה, הדבר לא היה
- 11 מעלה ולא היה מוריד. בנסיבות העניין, אילו הייתה מובאת אותה ספרות מחקרית, היא
- 12 לא הייתה תורמת לעילולת הדיון במאומה. נהפוך הוא, היא הייתה רק נותנת לדיון אופי
- 13 אבסטרקטי ובלתי מעשי, וזאת מן הטעם הפשוט שבאופן קונקרטי ממילא לא נעשה יישום
- 14 "מובנה" כלשהו של הערכת מסוכנות על המשיב עצמו.
- 15
- 16 207. שביעית, הפריזמה של סופיות הדיון. משנקבע שהמבקשת לא עמדה בנטל ההוכחה הנדרש,
- 17 יש לתת את הדעת לזכותו של המשיב לסופיות הדיון ואין לתת למבקשת הזדמנות נוספת
- 18 להגשת חוות דעת משלימה בעניינו. יוזכר, עסקינן בהליך פלילי, משמע, כאשר נאשם מזוכה
- 19 בשל מחדלי חקירה או בשל חֶסֶר בראיות או שכתב האישום מבוטל בשל טענה של הגנה מן
- 20 הצדק, לא נותנים למשטרה או לתביעה הזדמנות נוספת לתקן את דרכיהן על מנת לוודא
- 21 שתושג הרשעה. כך גם, בהליך שבפני, אין לתת לתביעה הזדמנות נוספת להוכחת מסוכנותו
- 22 של המשיב על ידי הגשת חוות דעת משלימה במטרה לוודא שיינתן נגדו צו פיקוח.
- 23
- 24 208. לפיכך, ולאור הדברים שנאמרו בשבע הפריזמות שהובאו לעיל, הבקשה של המבקשת
- 25 להאריך את צו הפיקוח מעבר לתקופה המרבית, **נדחית**. כמו כן, צו הפיקוח הזמני שניתן
- 26 כנגד המשיב, לכל רכיביו, **מבוטל**. הוראה זו תכנס לתוקף ביום 11.10.20 וזאת על מנת
- 27 לאפשר למבקשת לבחון את עמדתה האם להגיש ערר על החלטה זו לבית המשפט המחוזי
- 28 במחוז מרכז.
- 29
- 30 ניתנה היום, כ"א אלול תש"פ, 10 ספטמבר 2020, במעמד הצדדים.
- 31

בית משפט השלום ברמלה

פע"מ 11817-12-19 מדינת ישראל נ' פלוני

תיק חיצוני:

הישאם אבו שחאדה, שופט